

ΕΝΟΤΗΤΑ 19

Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Β΄ Γυμνασίου

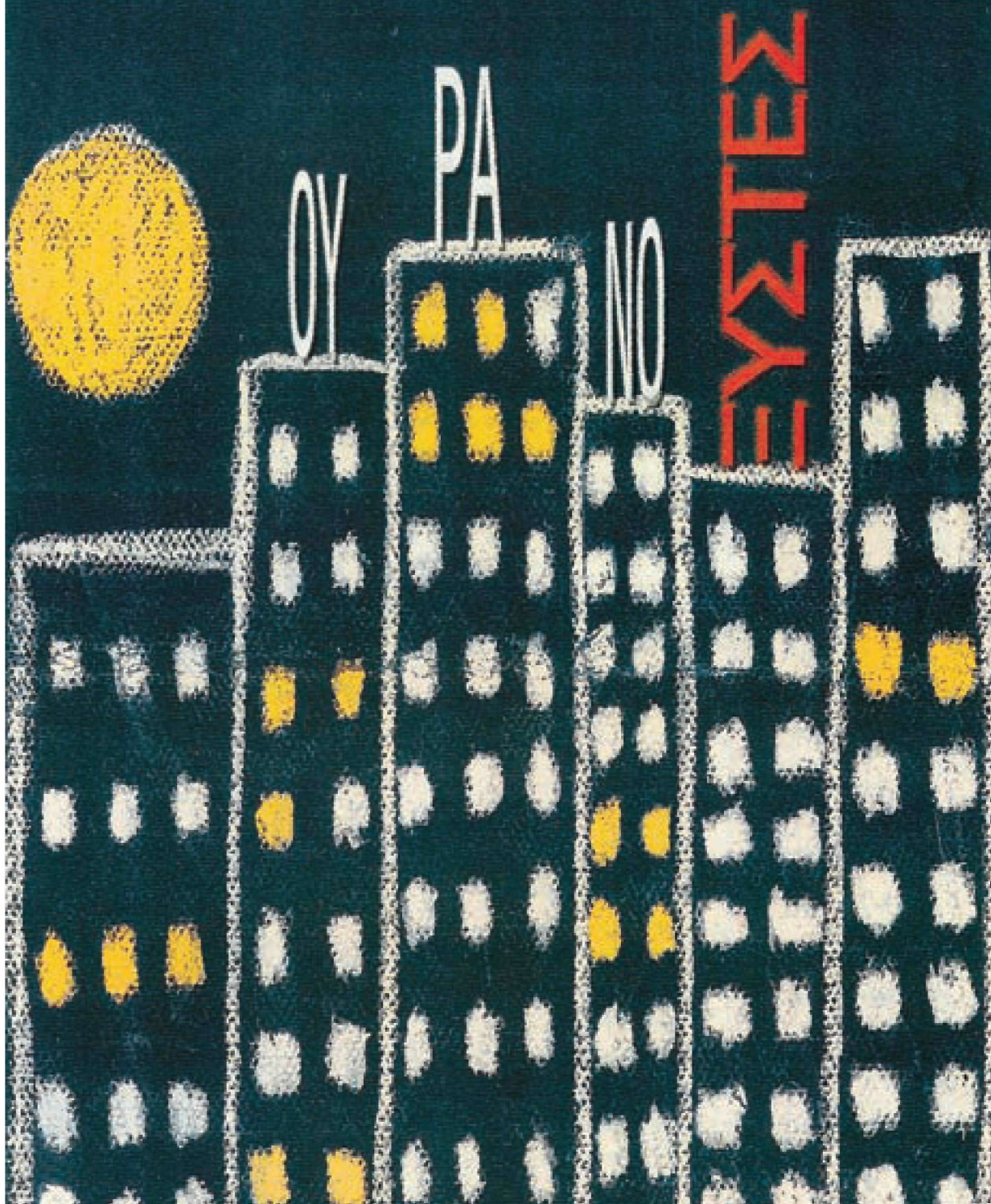
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ Πάνε παντού

211

8 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2000

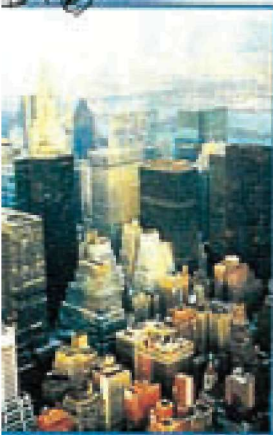
Θέα από

Αν βρεθείς στην κορφή ενός ουρανοξύστη, νιώθεις πως έχεις όλο τον κόσμο στο πόδι σου. Από τόσο ψηλά, τα πάντα φαίνονται μικροσκοπικά και σατεί. Τα μεγαλειώδη αυτά κτίρια αποτελούν ένα μικρό θαύμα της αρχιτεκτονικής και αξίζει να το γνωρίσουμε καλύτερα.

ψηλά

Στα τέλη του 1800 έκαναν την εμφάνισή τους οι πρώτοι ουρανοξύστες στην Αμερική. Οι αρχιτέκτονες και οι μηχανικοί που τους σχεδίασαν είχαν να πολεμήσουν με τη βαρύτητα, τη σταθερότητα και την ασφάλεια των κατασκευών αυτών, αλλά κέρδισαν για πάντα τη μάχη των εντυπώσεων. Μέσα σε λίγο χρόνο, το να κατακίεις ή να εργάζεσαι σε ένα τεράστιο κτήριο ήταν θέμα ρουτίνας. Ο κύριος λόγος για την κατασκευή των ουρανοξύστων ήταν καθαρά πρακτικός. Η ιδέα του να διαθέτεις περισσότερα διαμερίσματα ή καταστήματα στο ίδιο οικοπέδο έκανε τους μεσιτές και τους εργολάβους να τριβουν τα κέρα τους από κωנוποίηση και την ταπεινότητα να γεμίζει από χρήματα. Ένας άλλος βασικός λόγος ήταν ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις στην Αμερική ήθελαν τα γραφεία τους να βρίσκονται στο κέντρο της πόλης. Για να καταφέρουν οι αρχιτέκτονες να βρουν μια ισορροπία μεταξύ των πολλών κτηρίων που κρεμόζονταν και των περιορισμένων οικοπέδων που ήταν διαθέσιμα, έπρεπε να κατασκευάζουν όσο το δυνατόν ψηλότερα κτήρια που θα στεγάζαν μεγάλο αριθμό διαμερισμάτων.

Περί βαρύτητας...

Ο Νεύτωνας με τη θεωρία του περί βαρύτητας δημιούργησε –όθελό του– το μεγαλύτερο πονοκέφαλο στους κατασκευαστές ουρανοξύστων. Το κυριότερο εμπόδιο για την ανέγερση τόσο πολλών ορόφων στάθηκε η βαρύτητα. Φανταστείτε ένα απλό παράδειγμα: Ας υποθέσουμε ότι κουβαλάς ένα φίλο στους ώμους σου. Αν στους ώμους του φίλου σου ακορφαλώσει ένα ακόμη άτομο, δύσκολο θα μπορέσεις από μόνος σου να σταθείς... στο ύψος των περιστάσεων. Η καλύτερη λύση θα ήταν να υπήρχαν περισσότεροι ώμοι στη βάση, ώστε όλοι μαζί να μοιραστούν το βάρος που προσθέτει κάθε επιπλέον άτομο.

Με αυτή ακριβώς τη λογική κατασκευάζεται οποιοδήποτε κτίριο (η πολυκατοικία στην οποία ζούμε για παράδειγμα). Κάθε οριζόντιο στρώμα που προστίθεται σε μια κατασκευή δυναμώνει την επιφάνεια που υπάρχει από κάτω του. Όσο μεγαλώνει η βάση, η δυνατότητα για προσθήκη περισσότερων ορόφων γίνεται απεριόριστη.

Δυστό σον σταθλί

Σύμφωνα των κατασκευαστών ουρανοξύστων στάθηκε η τεχνολογία και ειδικά η μαζική παραγωγή σιδήρου και ατσάλιού, από τα οποία κατασκευάζονται τα πανύψηλα δοκάρια που αποτελούν το σκελετό των κτηρίων. Αν και πολύ ελαφρύτερες από τις τοϊβίλες κατασκευές, οι μεταλλικές δοκοί μπορούν να σηκώνουν πολύ περισσότερο βάρος. Οι δοκοί αυτές συνδυάζονται οριζόντια και κάθετα για να συνθέσουν το σκελετό του ουρανοξύστη που είναι ικανός –όπως ο σκελετός του ανθρώπου– να σηκώνει το βάρος του αλλά και να προφυλάξει την κατασκευή από κατάρρευση. Εξήραση στη γνωστή μέθοδο κατασκευής των ουρανοξύστων αποτελούσαν οι γνωστές σε όλους μας για την τραγική τους κατάρρευση Δίδυμοι Πύργοι του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου. Αυτοί, αντί για τις συνηθισμένες μεταλλικές δοκούς, στήριζαν το τεράστιο βάρος τους σε ένα «κλαβί» το οποίο αποτελούσαν από ένα πλέγμα σφυρμάτων.

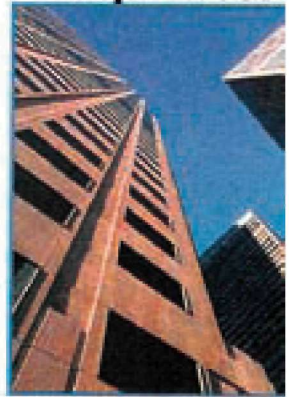
Αγιώνας... ύψους

Μεταξύ των αρχιτεκτόνων και των μηχανικών που ασχολούνται με την κατασκευή ουρανοξύστων υπάρχει ένας ανεπίσημος ανταγωνισμός για το πόσο ψηλά μπορεί να φτάσει ο καθένας. Το ρεκόρ δε διατηρείται για πολύ, μια και ένας επιπλέον όροφος αρκεί για να στεφθεί νικητής ένας άλλος ουρανοξύστης. Μέχρι πού μπορεί να φτάσει όμως ένα τέτοιο κτήριο; Πόσο ψηλά; Ποιος βάζει το όριο προς τα πάνω; Σύμφωνα με μερικούς, ο μόνος περιορισμός είναι τα χρήματα που μπορεί να διαθέσει κανείς για να κατασκευάσει έναν ουρανοξύστη. Τα μέλλον επιφυλάσσει «ψηλές» εκπλήξεις. Οι ειδικοί λένε ότι σε μερικά χρόνια και με την υπάρχουσα τεχνολογία, θα έχουμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε έναν ουρανοξύστη ύψους 1.600 μέτρων περίπου, ενώ άλλοι υποστηρίζουν ότι

Ένας ουρανοξύστης... θαυμάσιμος
Πήρανε για ένα και μόνο κτήριο με 1.600 μέτρα μήκος! Ήταν 600 ενάμισι. Το κτήριο αυτό βρίσκεται στην Ιταλία. Πάντως, λέγεται ότι η πλεονεξία των ανέμων που ανεμίζουν στο ύψος με κέρση.

Πόμε Ποντοί

για να γίνει κάτι τέτοιο θα πρέπει νέες μέθοδοι που θα κάνουν δυνατά κτηρίων. Ένα είναι σίγουρο αλλά και η ανθρώπινη φιλοδοξία | στο να αγγίζουμε τον ουρανό και να κρύφουμε στο ντουλάμι το τηλεκόσμιο, μια και τα αστέρια θα κρέμονται σχεδόν πάνω από το κεφάλι μας.

Μουσείο Ουρανοξύστων

Το Μουσείο Ουρανοξύστων ιδρύθηκε το 1996. Μελετά και παρουσιάζει την ιστορία των ουρανοξύστων αλλά και την εξέλιξη τους στο μέλλον. Βρίσκεται –πού αλλού!– στη Νέα Υόρκη και οι εκθέσεις που φιλοξενεί παρουσιάζουν το σχέδιο, τα τεχνολογικά μέσα και ό,τι άλλο είναι απαραίτητο για την ανέγερση των σταθάνων αυτών γιγάντων.

Σχέδιο του Εμπόρ Στίβτ Μπάλντγουιν της Νέας Υόρκης

Δύο καταχωρημένα ταβλία χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του κτηρίου.

Από αυτό το μικρό κύριο στήριγμα στους ορόφους στήριξε όλα τα κτίρια και οι σκάλες του κτηρίου.

Το απαντήρι ύψους ταυτότητας εκλάσει 366 μέτρα το ύψος.

Θέα από ψηλά

1. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο και απαντήστε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ)
 - α. Για πρώτη φορά έχουμε ουρανοξύστες στην Αμερική στις αρχές του 1800
 - β. Οι ουρανοξύστες φιλοξενούν πολλά διαμερίσματα και καταστήματα στο ίδιο οικόπεδο
 - γ. Στην Αμερική οι περισσότερες επιχειρήσεις ήθελαν να βρίσκονται μακριά από το κέντρο της πόλης
 - δ. Ο σκελετός των τεράστιων αυτών κτιρίων είναι από σίδηρο και ασφάλι
 - ε. Σε μερικά χρόνια θα θαυμάσουμε έναν ουρανοξύστη με 1000 μέτρα ύψος
 - στ. Το Μουσείο Ουρανοξυστών ιδρύθηκε στο τέλος του 20ου αιώνα και βρίσκεται στην Ιταλία
 - ζ. Στην Ιταλία βρίσκεται ένας... “ξαπλωμένος” ουρανοξύστης με 1000 μέτρα μήκος, 1246 διαμερίσματα και 6000 ενοίκους

2. Σας ζητούν να γράψετε κι εσείς ένα άρθρο 200 περίπου λέξεων που θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα με θέμα:
«Οι ουρανοξύστες στις μεγάλες πόλεις».
Εσείς συγκεντρώνετε από το άρθρο που διαβάσατε τα σημεία που νομίζετε ότι είναι σημαντικά και γράφετε μόνο αυτά. Μην ξεχάσετε να δώσετε ένα τίτλο στο άρθρο σας.

3. Κάνετε μια έρευνα, όπου προσπαθείτε να βρείτε πόσοι συμμαθητές σας από τις τρεις τάξεις του Γυμνασίου έχουν ανέβει σε ουρανοξύστη ή σε ένα πολύ ψηλό κτίριο, πώς ένιωσαν και τι σκέφτηκαν. Σημειώνετε τα αποτελέσματα στον πίνακα που ακολουθεί.

Μαθητές που ρωτήθηκαν	Μαθητές που έχουν ανέβει σε ουρανοξύστη/ πολύ ψηλό κτίριο	Πώς ένιωσαν/ Τι σκέφτηκαν
<i>A' Γυμνασίου:</i>	<i>A' Γυμνασίου:</i>	<i>A' Γυμνασίου:</i>
<i>B' Γυμνασίου:</i>	<i>B' Γυμνασίου:</i>	<i>B' Γυμνασίου:</i>
<i>Γ' Γυμνασίου:</i>	<i>Γ' Γυμνασίου:</i>	<i>Γ' Γυμνασίου:</i>

4. Οι λέξεις “ουρανοξύστης” και “αρχιτέκτονας” είναι σύνθετες. Μπορείτε να χωριστείτε σε δύο ομάδες, να τις χωρίσετε στα συνθετικά τους και στη συνέχεια, κρατώντας σταθερό το πρώτο συνθετικό τους, να σημειώσετε μερικές ακόμα σύνθετες λέξεις. Κερδίζει η ομάδα που θα βρει τις πιο πολλές. Για να βρείτε ακόμα περισσότερες, μπορείτε να ψάξετε σε ένα λεξικό.

Τορόντο: Η πιο δυναμική και πολύβουη πόλη του Καναδά

1. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο και απαντήστε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ)

α. Το Τορόντο είναι χτισμένο στην ανατολική πλευρά της λίμνης Οντάριο	
β. Εκεί συναντάει κανείς ανθρώπους με διαφορετικούς πολιτισμούς, γλώσσες και θρησκείες	
γ. Στο Τορόντο υπάρχει ένα κτίριο με 555 μέτρα ύψος κι ένα εστιατόριο στην κορυφή του που γυρίζει γύρω γύρω	
δ. Στο κέντρο της πόλης υπάρχουν πολύ λίγοι ουρανοξύστες	
ε. Στον Καναδά αγαπούν πολύ το μπάσκετ	
στ. Αν κάποιος θέλει ησυχία και γαλήνη θα πρέπει να πάει στα νησιά της λίμνης Οντάριο	
ζ. Υπάρχουν μια ινδική, μια κινεζική, μια κορεατική αλλά και μια ελληνική γειτονιά	
η. Στο Τορόντο υπάρχει πανεπιστήμιο αλλά δυστυχώς όχι πολλά θέατρα	
θ. Από το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης φεύγουν για το Τορόντο αεροπλάνα της Ολυμπιακής τρεις φορές την εβδομάδα	

2. Ένας φίλος σας που μένει σε άλλη πόλη θέλει να επισκεφτεί κάποιους συγγενείς του που ζουν στο Οντάριο. Του γράφετε ένα γράμμα 200 περίπου λέξεων για να του δώσετε πληροφορίες από το κείμενο που διαβάσατε και άλλα στοιχεία για την πόλη, που βρήκατε στην εγκυκλοπαίδεια. Μην ξεχάσετε να μιλήσετε για τα σύνορα του Καναδά, τις πόλεις που είναι κοντά στο Τορόντο, πώς μπορεί να ταξιδέψει ως εκεί και φυσικά τι μπορεί να δει και να θαυμάσει στην πόλη.

3. Οι λέξεις “πολυκατάστημα” και “μεγαλούπολη” είναι σύνθετες. Μπορείτε να χωριστείτε σε δύο ομάδες, να τις χωρίσετε στα συνθετικά τους και στη συνέχεια, κρατώντας σταθερό το πρώτο συνθετικό τους, να σημειώσετε μερικές ακόμα σύνθετες λέξεις. Κερδίζει η ομάδα που θα βρει τις πιο πολλές. Για να βρείτε ακόμα περισσότερες, μπορείτε να ψάξετε σε ένα λεξικό.

K _____

E _____

N _____

T _____

P _____

O _____

Μπορείτε να βρείτε λέξεις που έχουν σχέση με την πόλη και τη ζωή σ' αυτή και που αρχίζουν από τα γράμματα της λέξης “ΚΕΝΤΡΟ”; Ό,τι βρείτε μπορεί να το συναντάμε και σε πολύ μικρές πόλεις ή χωριά.

π.χ. **Κ**εραίες _____

ΜΙΛΑΝΟ, ΡΩΜΗ, ΝΑΠΟΛΙ, ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ. ΘΥΜΟΣΑΣΤΕ ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ;

ΜΙΛΑΝΟ, ΡΩΜΗ, ΝΑΠΟΛΙ, ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ. Θυμόσαστε τα κυριότερα χαρακτηριστικά τους;

Ναι.

Αρχίζουμε από το Μιλάνο, που βρίσκεται πιο ψηλά. Το Μιλάνο είναι η πρωτεύουσα της Λομπαρντία¹. Αυτή όπως και το Πιεμόντε² δεν έχει θάλασσα, έχει όμως βουνά. Το Μιλάνο είναι η πόλη πιο πλούσια και μεγάλη της Ιταλίας: από κει κάνουνε κουμάντο σε όλες τις βιομηχανίες της Ιταλίας. Όλες οι βιομηχανίες βρίσκονται όλες στο Μιλάνο, ακόμη και το βιβλίο, Διαβάζω σε Β. Στο Μιλάνο όλος ο κόσμος είναι πλούσιος, ο ένας είναι πιο πλούσιος από τον άλλο, δεν υπάρχουν οι φτωχοί. Ένας φτώχός που ζητάει ελεημοσύνη στο Μιλάνο, δεν είναι από το Μιλάνο, είναι από τη Φότζα³.

Οι άνθρωποι δεν κοιτάζονται και τόσο στο πρόσωπο στο Μιλάνο, ένας γείτονας είναι σαν είναι από μακριά! Αν πέσεις με τα μούτρα κάτω στο Μιλάνο και στο Μπέργκαμο⁴ κανέναν δε σε σηκώνει: σ αφήνουνε στο δρόμο, ιδιαίτερα ψηλά στο Μπέργκαμο. Στη Νάπολι όμως σε σηκώνουνε.

Στο Μιλάνο υπάρχει πάντα το χιόνι, το κρύο, η ομίχλη, η υγρασία: η μουγάδα δε στεγνώνει ποτέ, μόνο το Δεκαπενταύγουστο!

Και τώρα θέλω να μιλήσω για τη Ρώμη.

Στη Ρώμη είναι όλοι βλάκες. Η Ρώμα για μια φορά που πήρε το πρωτάθλημα, κάνουνε τους μάγκες. Αλλά είναι και λίγο συμπαθητικοί. Αυτοί μας λένε «ξαδέλφια».

1. 2. Νομοί της Ιταλίας. (Σημ.τ.μ).

3. Πόλη στο Νότο της Ιταλίας. (Σημ.τ.μ).

4. Πόλη στο Βορρά της Ιταλίας. (Σημ.τ.μ).

Η Ρώμη είναι η πρωτεύουσα του Λάτσιο⁵ και η πρωτεύουσα της Ιταλίας. Στη Ρώμη υπάρχει το κράτος και υπάρχει και ο Πάπας, και κάνουνε κουμάντο και οι δύο, αλλά ο πάπας σε όλο τον κόσμο. Ο πάπας δεν ήρθε ποτέ στη Νάπολι γιατί φοβάται ότι θα του ζητήσουνε λεφτά.

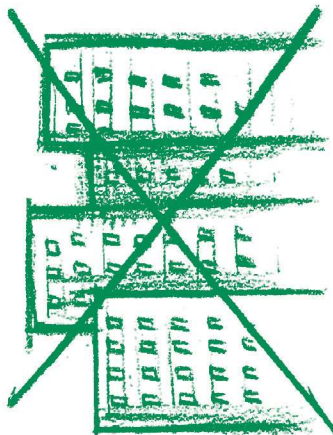
Η Ρώμη είναι γεμάτη με μνημεία, το Μιλάνο όχι, ένα μόνο. Στη Ρώμη υπάρχουνε τα αρχαία της Ρώμης. Ο Νέρωνας δεν την έκαψε, μας το είπε ο δάσκαλός μας. Η Ρώμη είναι πάρα πολύ μεγάλη, αλλά είναι και βρώμικια.

Και τώρα θέλω να μιλήσω για τη Νάπολι.

Εγώ μια φορά πήγα στη Νάπολι. Ήτανε καθαρή. Αλλά μπορεί και να μην είδα καλά.

Η θάλασσα είναι ένα αποχωρητήριο. Πουλάνε χρησιμοποιημένα μύδια. Ένα παιδί του Αρχάγνο αν χαθεί το κλέβουνε. Αν έρθει ένας σεισμός ενός λεπτού τα σπίτια αμέσως γκρεμίζονται. Οι άνεργοι είναι ένα εκατομμύριο και μισό. Υπάρχουνε εικασί παιδιά σε ένα σπίτι. Στους δρόμους κορνάρουνε σαν τρελοί. **Υπάρχει η Μαφία στη Μπιαρόπολη.**

Εγώ από τις τρεις τις πόλεις δε θα ήθελα να πάω να ζήσω σε καμία από τις τρεις τις πόλεις.

5. Νομός της Ιταλίας. (Σημ.τ.μ).

Εγώ από τις τρεις πόλεις δε θα ήθελα να πάω να ζήσω σε καμιά

1. Διαβάστε την έκθεση που έγραψε ο μικρός μαθητής από την Ιταλία, απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις και συμπληρώστε τον πίνακα με τα κυριότερα χαρακτηριστικά. που αυτός ο μαθητής δίνει για κάθε πόλη.
 - α. Ποιοι είναι οι τρεις νομοί της Ιταλίας που διαβάζουμε στο κείμενο και σε τι μοιάζουν οι δύο απ' αυτούς μεταξύ τους;
 - β. Ποιες ιταλικές πόλεις διαβάζουμε στο κείμενο;

Σύμφωνα με το μικρό Ιταλό μαθητή

στο Μιλάνο...	στη Ρώμη...	στη Νάπολη...

2. Μπορείτε να βρείτε στο χάρτη τους νομούς και τις πόλεις της Ιταλίας που διαβάζουμε στο κείμενο;

3. Η εφημερίδα του σχολείου σας κάνει ένα αφιέρωμα στις τρεις σημαντικότερες ελληνικές πόλεις. Χωρίζεστε σε τρεις ομάδες, συγκεντρώνετε πληροφορίες από μια εγκυκλοπαίδεια για καθεμιά από αυτές και τις παρουσιάζετε στην τάξη. Στη συνέχεια, γράφετε τρία κείμενα (μέχρι 300 λέξεις το καθένα) και τα δίνετε για δημοσίευση. Είναι σημαντικό να μιλήσετε για το πού ακριβώς βρίσκονται οι πόλεις αυτές, πόσους κατοίκους έχουν, τα σημαντικότερα μνημεία και αξιοθέατα, την ιστορία τους (την παλιά και τη σύγχρονη), την οικονομία τους.

4. Ένας φίλος σας, που μένει σε μια από αυτές τις πόλεις (σ' αυτή που σας αρέσει περισσότερο), σας προσκαλεί να περάσετε μερικές μέρες κοντά του. Εσείς του γράφετε ένα γράμμα (200 περίπου λέξεων) για να του πείτε ότι δέχεστε με μεγάλη χαρά, αφού επιτέλους θα επισκεφτείτε μια πόλη που πάντα θέλατε να γνωρίσετε. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στοιχεία για την πόλη αυτή από την προηγούμενη δραστηριότητα.

5. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα στο σημειωμένο κομμάτι του κειμένου;

Θυμηθείτε ότι ένα ρήμα μπορεί να χρειάζεται:

- α) μόνο ένα συμπλήρωμα-αντικείμενο (σε αιτιατική ή σε γενική) και τότε λέγεται **μονόπρωτο**

π.χ. Σήμερα οι αρχιτέκτονες κατασκευάζουν ψηλά **κτίρια**
Δε μοιάζει πολύ **της μητέρας** του

- β) δύο συμπληρώματα-αντικείμενα (το ένα σε αιτιατική το άλλο σε γενική ή και τα δύο σε αιτιατική) και τότε λέγεται **δίπρωτο**
π.χ. Ο Άρης έδειξε **της φίλης του** τα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης του

Μας χάρισε ένα ζωγραφικό **πίνακα** με την πόλη του

Στις γειτονιές της Κομοτηνής

Στην παλιά, καλή μας πόλη, την Κομοτηνή, με τις όμορφες γειτονιές, όπου όλοι οι γείτονες ήταν σαν μια οικογένεια και όχι σαν «ξένοι», στοιβαγμένοι στις σημερινές πνιγμένες στο τσιμέντο, πολυκατοικίες-κλουβιά, ένα παράθυρο στο παρελθόν και στις αναμνήσεις: Αυτό είναι το βιβλίο του Κομοτηναίου φίλου Θανάση Πανδρευμένου.

Πολυτάλαντος ζωγράφος, φωτογράφος υψηλής τεχνικής με εντυπωσιακά αποτελέσματα και τώρα συγγραφέας. Στο βιβλίο του ακολουθεί μια σταθερή γραμμή σχετικά με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.

Έγραφε κάποιος γνωστός συγγραφέας ότι «πριν δεσμευτείς με το μέλλον πρέπει να συμβιβαστείς με το παρελθόν» (ο συγγραφέας όχι μόνο συμβιβάστηκε, αλλά έζησε το παρόν στο παρελθόν και μέσα από τις σελίδες του βιβλίου πάντρεψε το παρελθόν με το μέλλον στο χρόνο του παρόντος).

Και τώρα λίγα λόγια για το βιβλίο.

Ας τον παρακολουθήσουμε: «...Μικρά σπιτάκια ασπρισμένα με χαμηλές μάντρες, μικρά στενά παράθυρα με ξύλινα καπάκια, σκουρόχρωμα, ξύλινες εξώπορτες απλές χωρίς περιττά στολίδια. Ακανόνιστο καλντερίμι που ανάμεσα στις πέτρες του φύτεωναν πράσινα αγριόχορτα και κίτρινα λουλούδια ραδικιού...».

Αναφέρεται με περίσσιες λεπτομέρειες στα σπίτια στη γειτονιά, στις γειτονισσες με «ιδιαιτερες» ικανότητες και ακόμα στις φίλες μουσουλμάνες, Εβραϊσσες και Αρμένισσες που έπιναν τον καφέ τους μαζί με τις Ελληνίδες και αλληλοβοηθούνταν. Θυμάται το γνωστό σε όλους μας σπίτι της γιαγιάς και των θείων του, που και αυτό όμως το έφαγε η μπουλντόζα και στη θέση του υψώθηκε μια τσιμεντένια πολυκατοικία...

Τα αξιοθέατα της εποχής στην πόλη, τα κέντρα διασκέδασης, ο ποταμός Μπουκλουτζάς, ο φιδίσιος ποταμός που αγκάλιαζε σχεδόν όλη την πόλη, η όμορφη αλλοτινή πλατεία, τόπος συγκέντρωσης και αλληλογνωριμίας των πρώτων φλερτ των νεαρών. Ακόμα τα ζαχαροπλαστεία, οι κοσμικές ταβέρνες, με τα αληθινά τους ονόματα, οι κινηματογράφοι, κυρίως οι θερινοί, τόπος δροσιάς και θεάματος, είδος σε ανεπάρκεια σήμερα. Οι κοντινές παραλίες, το Φανάρι, η Μαρώνεια και άλλες και οι εκδρομές της γειτονιάς.

Ύστερα οι γιορτές διάφορων εποχών του χρόνου με τα χαρακτηριστικά έθιμα και τα πανηγύρια τους (Κλήδονα-Παναγία Φανερωμένη στο Φατίργιακά) και άλλες. Περιγραφή ενός γάμου με τις λεπτομέρειές του, όλα γραμμένα με ύφος και σε βάθος έμπειρου συγγραφέα, που σε αναγκάζει να συνεχίσεις το διάβασμα και να μη σταματάς, μέχρι να τελειώσει το «ατέλειωτο» αυτό μοναδικό βιβλίο. Όλα αυτά έχουν τη θέση τους στο βιβλίο και γεμίζουν τις πολλές σελίδες του.

Αξιοσημείωτα γεγονότα και περιστατικά της πόλης αναφέρονται, όπως η μεγάλη πλημμύρα τη Κομοτηνής το 1960, που περιγράφεται αναλυτικά και σε όλες τις παραμέτρους της. Ακόμη μας ξεναγεί στα χρόνια των σπουδών του εδώ στην πόλη, στο Δημοτικό και Γυμνάσιο.

Και κάποτε τελειώνει το βιβλίο. Ας δούμε τις τελευταίες παραγράφους του.

«...έμεινε η Ηρώ με τον Στάθη της να φυλάγουν το στενό. Οι δύο γέροι ζουν μόνοι τους στην άδεια γειτονιά, απομεινάκια μιας άλλης εποχής και περιμένουν εκεί, κάποιον να τους θυμηθεί. Ας είναι καλά».

Και ας έρθουμε στο σήμερα. Τι θλίψη αλήθεια θα αισθάνεται ο συγγραφέας όταν επισκέπτεται τώρα τη γειτονιά του, βλέποντας τα μεγαθήρια να την πνίγουν και ίσως τα λίγα απομεινάκια των απλών σπιτιών, που και αυτά με τη σειρά τους περιμένουν την «αδηφάγο» μπουλντόζα να τα ισοπεδώσει. Ίσως και αυτές οι εικόνες να του έδωσαν την ιδέα να γράψει το βιβλίο αυτό.

Τον ευχαριστούμε γιατί έφερε στο νου μας και τις δικές μας γειτονιές που όλες λίγο-πολύ έχουν την ίδια τύχη με τη δικιά του.

Τελειώνοντας και απευθυνόμενος στο συγγραφέα και σε όλους μας, λέω πως μακάρι να επιβεβαιώνονταν όσα γράφει στο κλασικό του ποίημα «Η πόλις» ο Κ. Π. Καβάφης:

«...Η πόλις θα σε ακολουθεί. Στους δρόμους θα γυρνάς τους ίδιους. Και στις γειτονιές τες ίδιες θα γερνάς, και μες τα ίδια σπίτια αυτά θα ασπρίζεις...».

Αθανασίου Διάκου, Αδιέξοδος Β΄
Βιβλιοκριτική από την εφημερίδα « Ελεύθερο Βήμα», 25-06-02.

Στις γειτονιές της Κομοτηνής

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο και διαλέξτε τη σωστότερη απάντηση.

Ο συγγραφέας του βιβλίου

- α. είναι και ζωγράφος
- β. είναι και φωτογράφος
- γ. είναι και ζωγράφος και φωτογράφος

Στο βιβλίο

- α. περιγράφονται αναλυτικά οι παλιές γειτονιές και τα σπίτια της Κομοτηνής
- β. περιγράφονται με περιττές λεπτομέρειες οι παλιές γειτονιές και τα σπίτια της Κομοτηνής
- γ. περιγράφονται με πολύ λίγες λεπτομέρειες οι παλιές γειτονιές και τα σπίτια της Κομοτηνής

Στην Κομοτηνή σήμερα

- α. υπάρχουν όσοι θερινοί κινηματογράφοι υπήρχαν και παλιότερα
- β. υπάρχουν περισσότεροι
- γ. υπάρχουν λιγότεροι

Ο αναγνώστης δεν μπορεί να σταματήσει το διάβασμα γιατί

- α. το βιβλίο είναι πολύ ενδιαφέρον
- β. ο συγγραφέας τον αναγκάζει να συνεχίσει το διάβασμα
- γ. το βιβλίο έχει πολλές σελίδες

Το 1960 στην Κομοτηνή

- α. έγινε κάτι πολύ ευχάριστο
- β. έγινε κάτι πολύ δυσάρεστο
- γ. ο συγγραφέας τέλειωσε το Δημοτικό και το Γυμνάσιο

Στην Κομοτηνή σήμερα

- α. έχουν μείνει πολλά παλιά σπίτια
- β. έχουν μείνει λίγα παλιά σπίτια
- γ. δεν έχουν μείνει παλιά σπίτια

2. Στη βιβλιοκριτική που διαβάσατε δεν υπάρχει πουθενά ο τίτλος του βιβλίου του Θανάση Πανδρευμένου. Μπορείτε να σκεφτείτε με τους συμμαθητές σας και να προτείνετε μερικούς δικούς σας τίτλους;

3. Διαβάσατε τη βιβλιοκριτική και αποφασίζετε να βρείτε και να διαβάσετε το βιβλίο του Θανάση Πανδρευμένου. Για το σκοπό αυτό, γράφετε ένα γράμμα 20 γραμμών περίπου στο συγγραφέα όπου του εξηγείτε πώς και τι ακριβώς μάθατε για το βιβλίο του, γιατί θέλετε να το διαβάσατε, τι σας τράβηξε το ενδιαφέρον και του ζητάτε να σας στείλει, αν μπορεί, ένα δυο αντίτυπα για τη βιβλιοθήκη του σχολείου σας.

4. Το σχολείο σας διοργανώνει μια εκδήλωση με θέμα «Η περιοχή μου άλλοτε και τώρα» και η τάξη σας έχει αναλάβει την παρουσίαση ενός κειμένου, που θα διαβαστεί κατά την εκδήλωση, και την ετοιμασία μιας αφίσας.
Χωρίζετε σε δυο ομάδες.

Η πρώτη, που θα αναλάβει το κείμενο, μπορεί να πάρει πληροφορίες από τους μεγαλύτερους, που σίγουρα έχουν παρατηρήσει αλλαγές στην περιοχή. Επίσης μπορεί να ψάξει σε οδηγούς ή σε εγκυκλοπαίδειες. Θυμηθείτε να μιλήσετε για:

- τα σπίτια και γενικά για τα κτίρια (ζαχαροπλαστεία, φούρνους, ταβέρνες, καφενεία, κινηματογράφους)
- τις πλατείες και τα αξιοθέατα της περιοχής
- τις φυσικές ομορφιές
- τους ανθρώπους, τις σχέσεις τους και τον τρόπο διασκέδασης
- τις συνήθειες, τις γιορτές και τα έθιμα της περιοχής
- κάποια σημαντικά γεγονότα που αξίζει να θυμάται κάποιος για την περιοχή
(π.χ. τη γέννηση ενός γνωστού προσώπου, μια μάχη...)

Η δεύτερη ομάδα, που θα αναλάβει την αφίσα, θα πρέπει:

- να ετοιμάσει μια εντυπωσιακή εικόνα (κολάζ από φωτογραφίες ή σκίτσο)
- να χρησιμοποιήσει έντονα χρώματα και μεγάλα γράμματα που θα τραβήξουν την προσοχή
- να αναφέρει τις βασικές για μια αφίσα πληροφορίες (για ποιο γεγονός πρόκειται και το θέμα του, πότε -ημέρα και ώρα-, πού και από ποιους γίνεται)

5. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα στο σημειωμένο κομμάτι του κειμένου;

Θυμηθείτε ότι ένα ρήμα μπορεί να χρειάζεται:

α) μόνο ένα συμπλήρωμα-αντικείμενο (σε αιτιατική ή σε γενική) και τότε λέγεται **μονόπτωτο**

π.χ. Οι Εβραίισες και οι Αρμένισσες έπιναν τον καφέ τους μαζί με τις Ελληνίδες

***Του** μίλησα*

β) δύο συμπληρώματα-αντικείμενα (το ένα σε αιτιατική το άλλο σε γενική ή και τα δύο σε αιτιατική) και τότε λέγεται **δίπτωτο**

*π.χ. **Μου** γνώρισε **τη φίλη** του*

***Τον** ρώτησε **κάτι** στα μαθηματικά*

Μερικά ρήματα δεν έχουν αντικείμενο

π.χ. Οι δύο γέροι ζουν μόνοι τους στην άδεια γειτονιά

Η συμμορία του αέρα

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο από τους Ερευνητές και απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις.
 - α. Ποιος έγραψε το άρθρο αυτό;
 - β. Ποιοι μιλούν στο άρθρο; (μόνο τα ονόματά τους)
 - γ. Πώς συμβολίζεται το μονοξείδιο του άνθρακα, το διοξείδιο του άνθρακα και το όζον στη χημεία;
 - δ. Ποιες ουσίες δημιουργούν την όξινη βροχή και ποιες καταστροφές φέρνει αυτή, σύμφωνα με το άρθρο;
 - ε. Γιατί υπήρχε περισσότερος μόλυβδος παλιότερα στον αέρα;
 - στ. Ποιες από τις ουσίες που μιλάνε στο άρθρο είναι χρήσιμες σε μικρές ποσότητες;
 - ζ. Τι είναι το «φαινόμενο του θερμοκηπίου» και ποιες ουσίες το προκαλούν;
 - η. Με ποιους απλούς τρόπους μπορούμε να περιορίσουμε τη ρύπανση του αέρα;

2. Στην τάξη σας γίνεται «Διαγωνισμός τίτλου». Το άρθρο που διαβάσατε έχει ένα κεντρικό τίτλο («Η συμμορία του αέρα») και μερικούς ακόμα, όπως:
«Πέφτοντας από τον ουρανό», «Όζον πάνω από τις πόλεις», «Εξολοθρεύοντας τους κακούς» κ.α.
Προσπαθήστε να δώσετε τους δικούς σας τίτλους, αφού χωριστείτε σε δύο ομάδες. Μια τρίτη ομάδα ψηφίζει την καλύτερη προσπάθεια και γράφει και παρουσιάζει στην τάξη ένα κείμενο 30 γραμμών περίπου όπου θα εξηγήει γιατί ψήφισε τη νικήτρια ομάδα.

3. Με αφορμή το άρθρο που διαβάσατε, η τάξη σας αποφασίζει να κάνει μια έκθεση ζωγραφικής με το θέμα «Η συμμορία του αέρα». Ζωγραφίζετε όλοι κάτι σχετικό με τη ρύπανση του αέρα και γράφετε ένα σύντομο κείμενο 15 γραμμών περίπου που να μιλάει για το έργο σας (τι ζωγραφίσατε, πώς και γιατί σκεφτήκατε να το ζωγραφίσετε, τι υλικά χρειαστήκατε).

Στη συνέχεια κρεμάτε στους τοίχους της τάξης τα έργα σας με τα κείμενα που τα συνοδεύουν και μοιράζετε σε όλους τους μαθητές του σχολείου σας πρόχειρες προσκλήσεις που έχετε ετοιμάσει από πριν.

Τις προσκλήσεις μπορείτε να τις φωτοτυπήσετε σε κανονικό χαρτί A4 και να τις τυλίξετε με μια χρωματιστή κορδέλα. Θυμηθείτε να γράψετε πού γίνεται η έκθεση, ποιο παίρνουν μέρος, πόσο διαρκεί και ποιο είναι το θέμα της.

4. Στο κείμενο συναντάμε τα σύνθετα ρήματα συμβολίζω, καταστρέφω και προκαλώ, που έχουν πρώτο συνθετικό τις προθέσεις συν, κατά και προ. Μπορείτε να χωριστείτε σε τρεις ομάδες και να βρείτε μέσα στο κείμενο αλλά και σε άλλα κείμενα μερικά ακόμα ρήματα με πρώτο συνθετικό αυτές τις προθέσεις;

5. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα στο κομμάτι που έχει τίτλο «Εξολοθρεύοντας τους κακούς»;

Θυμηθείτε ότι το αντικείμενο συμπληρώνει το ρήμα απαντώντας συνήθως στην ερώτηση «τι;»

π.χ. Το διοξειδίο του άνθρακα λιγοστεύει **τις βροχές**
(Τι λιγοστεύει; Αντικείμενο: **τις βροχές**)

Επίσης, το αντικείμενο μπορεί να είναι και ολόκληρη πρόταση

π.χ. Οι επιστήμονες προσπαθούν **να περιορίσουν** τη ρύπανση του αέρα
(Τι προσπαθούν; Αντικείμενο: **να περιορίσουν**.)

ΑΣΤΕΓΟΙ ΣΤΙΣ ΗΠΑ/ΣΥΝΕΧΕΙΑ

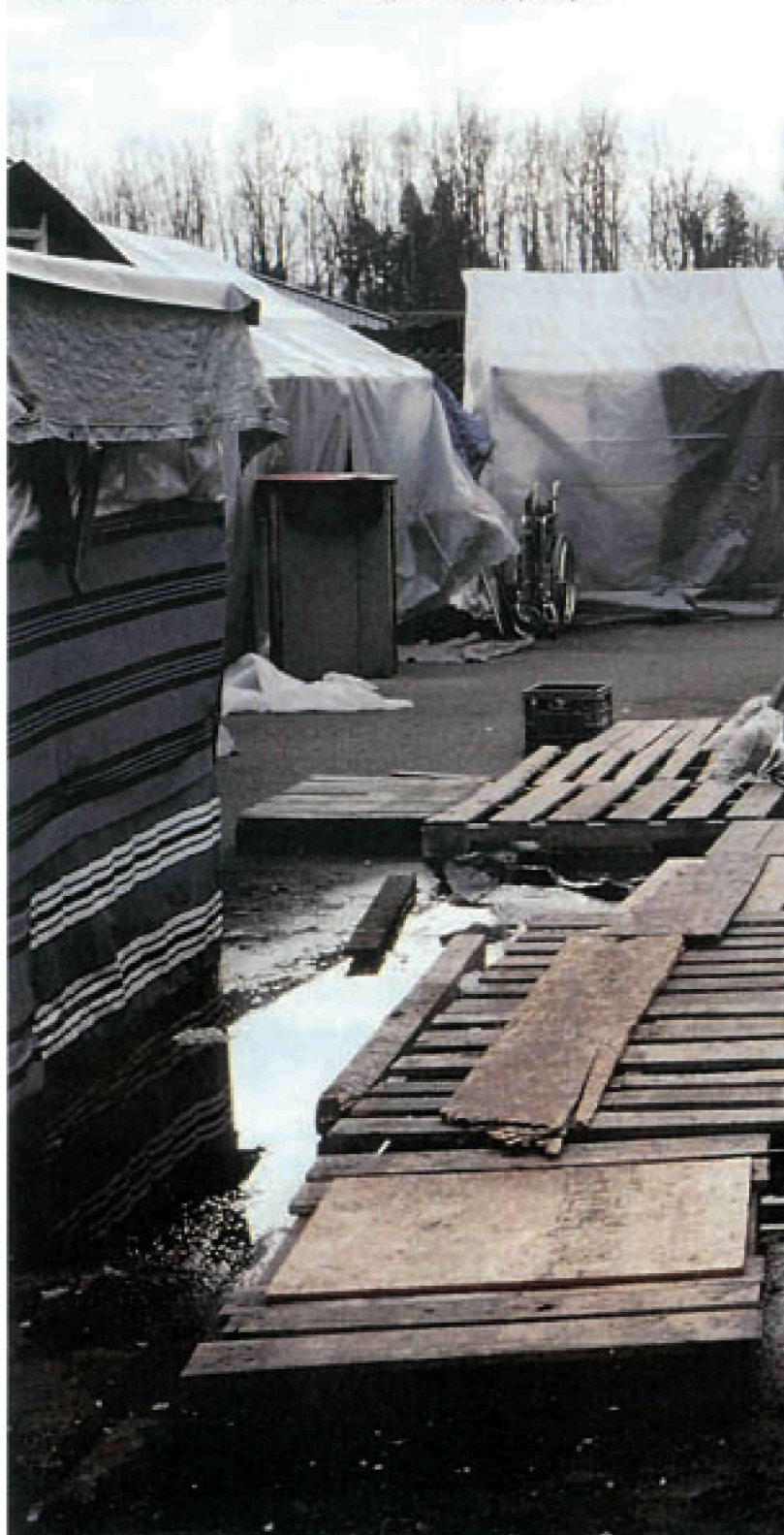
Ο καρμίνος έλα μια για το καλό στο Πόρτλαντ του Ουάσινγκτον - το θερμότερο ανεβασμα βίβει γύρω από το μηδέν. Μερικές χιλιάδες κάτοικοι της πόλης έλα μια για το καλό εκπαγομάρια Αμερικανική περιφέρεια ασκήσεις μέσα στην παγωνιά.

Στην άκρη της πόλης όμοια, δίπλα σε μια κοιμητήρι, ανάμεσα σε βιοπορόφα και σκουπίδια, ο επικάλυπτος βίβειος κραμμένο σκαδόν το Dignity Village, το Χωριό της Αξιοπρέπειας. Παρόμοιο όνομα για μια τεταόσπολη από περίπου 50 αντίστοιχα, όπου ζουν λιγότεροι από 80 άνθρωποι - και όμοια: το Χωριό είναι μια από τις καλύτερες ιδέες των τελευταίων χρόνων στις ΗΠΑ για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής ανάμεσα στους ασύστες. Τόσο καλή ώστε βίβειος καλύτες μαμής στο Σιάτλ, στο Ουόσινγκτον και σε άλλες μεγάλες πόλεις. Τόσο καλή ώστε όλοι οι κρατικοί μηχανισμοί (έλεος, πολιτικά, αστυνομία, ΜΜΕ) έχουν βάλει από την πρώτη στιγμή να την «πλευράσουν». Πάρε μια βίβειος και η ιστορία του Dignity κρέβει ατέλειες για τη μοίρα των απόκληρων σε όλον τον κόσμο. Γιατί, αν νομίζετε ότι όλα αυτά είναι μακριά, στείλετε τα μάτια σας. Είναι χιλιάδες «απόσπ» και απίστευτα μόνο η Νότια - και ο πραγματικός αριθμός είναι πολύπλοκος...

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ (ΑΝΟΡΘΙΝΗ) ΧΩΜΑΤΕΡΗ

Υπάρχουν δύο τρόποι να επισκεφθεί κανείς το χωριό: ο ένας είναι να μπει στο site www.outofthedoorways.com. Ο άλλος να πάει ως τη γωνία της Savier Street και της 18ης Λεωφόρου, κάτω από τη γέφυρα Φρίμοντ. Εκεί, μακριά από κεραιοσημένες πινακίδες, βίβειος ένα εγκαταλελειμένο δημοτικό σκατάδο, ανάμεσα σε μια κοιμητήρι, ένα πάρκο απορριμματοφόρων και ένα κέντρο ανακόλιωσης φρόλιων. Ο λίγος για τον οποίο δεν υπάρχουν κατασίδες είναι προφανής: ο θάραβος από τα βαριά ασήματα σου τρυπάει τα οφτιά, η μεροιά σκάνά δεν αντέχεται και όταν φυσάει νοτιάς ο αέρας γράζω με ψιλή σκάνη από τα οσάνα φόλλα. Τον καρμίνος το πάντα πύτημαρίζουν: το χωριό μετατρέπεται σε έναν χείμαρρο λάσπης. Όταν όμοια έλα στον έλεος όλα αυτά δεν σημαίνουν τίποτε μαρσοιά στην προσωπική μας ατέλειες κοινήτητας. Γιατί αυτό (φύλοδοξεί να) είναι το Dignity: μια οργανωμένη, αυτοδιοκομμένη και απίστευτα κοινήτητα, που θα φύλοξεί να αστέγειος ώσπου να

ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΩΝ (ΒΡΩΜ) ΑΣΤΕΓΩΝ φυσικό δεν είναι ένα τίποτα. Όταν βίβειος, παραδόμενος όμοια, όμοια μέγανω στην πύτηρα προς το ασφαλέστερο ανεβασματότα να κεραιοσημένες σκατάδες γέφυρες για να σκαπών από το ένα σκάνη στο άλλο, ομοια το ναρό ανεβασματότα και Αμερικανική όμοια βίβειος πύτηρα μάρια

«Αθλιοι» του 21ου αιώνα. Οι άστεγοι στις ΗΠΑ υπολογίζονται σε περίπου 2 εκατομμύρια ψυχές – ρακένδυτες Ερινύες της μητρόπολης του πλούτου. Ωστόσο 80 κλοσάρ στο Ορεγκόν μπόρεσαν να ξεφύγουν από την ανθρώπινη χωματερή και να βρουν καταφύγιο στο Dignity Village

ΑΣΤΕΓΟΙ ΣΤΙΣ ΗΠΑ/ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ «B» αναπαύεται ενόσω διαβάζει «την ιστορία».

DIGNITY VILLAGE, το καταφύγιο των «αδέσποτων» – ανθρώπων και ζώων. Οι δύο σκύλοι της φωτογραφίας δεν είναι «αφεντικό». Τρέφονται από τους κατοίκους της κοινότητας

βρουν κάποια καλύτερη οικιστική λύση. Όταν λέμε «οργανωμένοι», το εννοούμε: χάρη στις φιλανθρωπικές δωρεές και στη δημοσιότητα που απέκτησε, το χωριό διαθέτει πια χημικές τουαλέτες, μια μεγάλη κουζίνα προπανίου, πλυστικό θερμοσίφωνες, μια ανεμογεννήτρια, τρεις λαχανόκηπους και δύο... σπέσιαλ τροχόσπιτα – ένα με τηλεόραση και βίντεο, ένα άλλο με τέσσερα τηλέφωνα και υπολογιστή συνδεδεμένο με το Internet. Αλκοόλ και ναρκωτικά απαγορεύονται διά ροπάλου και υπάρχει ειδικοπτεράριο security από άνδρες της κοινότητας. Όχι και άσχημα...

ΑΣΤΕΓΟΙ ΣΤΙΣ ΗΠΑ/ΣΥΝΕΧΕΙΑ

BODY COUNT

Πόσοι άστεγοι να υπάρχουν άραγε στη Γη της Αφροσύνης; Τα νοήματα ποικίλλουν ανάλογα με την πηγή και πρακτικώς τον χρόνο – είναι όμως γεγονός ότι από τα περίπου 270 εκατομμύρια Αμερικανούς και τα περίπου 32 εκατομμύρια που ζουν κάτω από τα επίσημα όρια της φτώχειας, ένα εκατομμύριο είναι μόνιμοι άστεγοι και τουλάχιστον τρία εκατομμύρια θα βρεθούν άστεγοι κάποια στιγμή μέσα στον χρόνο. Μία από τις τελευταίες έρευνες σε ομοσπονδιακό επίπεδο, που έγινε επί κυβερνήσεως Κλίντον (National Law Center on Homelessness and Poverty, 1999), έδειξε ότι ο αριθμός αγγίζει τα 2 εκατομμύρια. Και αυτή η μελέτη όμως δεν λαμβάνει υπόψη τις τη ρευστή φύση του έσοπτισμού: τους εκατοντάδες χιλιάδες «κρυμμένους» ή προσωρινούς άστεγους που φιλοξενούνται για κάποιο μικρό διάστημα σε συγγενικό σπίτι, μπαίνουν γίνονται στη φιλική, κοιμούνται σε σαλόνια ή απλώς αποφεύγουν να πάρε-δώσε με κάθε μορφής καλόπιστους «ερευνητές»...

Μια άλλη, συννεπιαστέρα στατιστικώς μελέτη, του 1994, έδειξε ότι το 6,5% των Αμερικανών (12 εκατομμύρια άνθρωποι) υπήρξαν άστεγοι κάποια στιγμή στη ζωή τους και περίπου 7 εκατομμύρια υπήρξαν άστεγοι την πενταετία 1989-94. Εξ αυτών το 40% είναι άστεγες οικογένειες, κάπου 150.000 είναι βετεράνοι των πολέμων του Βιετνάμ και του Κόλπου, και τουλάχιστον 450.000 (κάποιοι, όπως ο Plunk, υπολο-

Το χειρότερο όμως για όσους ασχολούνται σοβαρά με το πρόβλημα των άστεγων στις ΗΠΑ είναι ότι 10.000 από αυτούς τους «Αθλίους» της εποχής μας πεθαίνουν κάθε χρόνο αβιοθήτοι στα πεζοδρόμια της πιο σπασμένης χώρας του κόσμου. Όπως η 40χρονη Τζοάνα Ντάμελς, που τη βρήκαν κοκαλιωμένη ένα πρωί του Νοεμβρίου μέσα σε έναν σκουπίδοσπενεκέ της Βοστώνης. Δεν είναι η μόνη – 69 άνθρωποι πέθαναν πέρροι στους δρόμους της πλούσιας αυτής πόλης και 180 σε όλη τη Μασαχουσέτη. Την ίδια στιγμή ένας στους τρεις Αμερικανούς είναι παύσαρκος και όλοι μαζί ξεδεύουν πάνω από 8 δισ. δολάρια τον χρόνο στις διάφορες κλινικές αδυνατίσματος. Θα λέγαμε ότι οι άνθρωποι πε-

Ο ΤΖΑΚ ΤΑΦΑΡ, Ο ΛΕΥΚΟΣ-ΡΑΣΤΑ, από τους οργασιστές του «Χωριού της αξιοπρέπειας». Οκτώ ξεκίνησαν όταν κατέλαβε τη γωνιά ενός δημόσιου πάρκου και έστησε τη σκηνή του

θαίνουν σαν τα σκυλιά – αν δεν γνωρίζαμε ότι στις ΗΠΑ βοσκούνται κάθε χρόνο πάνω από 10 δισ. δολάρια σε σκυλο-γατατοσφίρες...

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΟΙ ΑΣΤΕΓΟΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Δεν είναι γνωστός ο ακριβής αριθμός των αστέγων της Αθήνας. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής

Ένωσης, οι άστεγοι και τα περιθωριοποιημένα άτομα της Αθήνας υπολογίζονται στις 10.000. Μια μελέτη του ευρωβουλευτή του Συνασπισμού Αλέκου

Αλαβάνου αναφέρει ότι οι άστεγοι φθάνουν τους 15.000. Οι

περισσότεροι ζουν στην Αθήνα και συγκεκριμένα στην Ομόνοια, στην πλατεία Κουμουνδούρου, στον Κεραμεικό, στο Δημαρχείο, στο σταθμό Λαρίσης, στο Πεδίο του Άρεως και στις γύρω περιοχές.

Το ελληνικό τμήμα της οργάνωσης Γιατροί του Κόσμου υπολογίζει σε 300.000 τα άτομα που χρειάζονται άμεση

βοήθεια στην Αθήνα. Την τεράστια αυτή περιθωριακή ομάδα απαρτίζουν κατά κύριο

λόγο άστεγοι, άποροι, ανασφάλιστοι και οικονομικοί πρόσφυγες. Άστεγοι έφηβοι περνούν τις νύχτες τους στους

σιδηροδρομικούς σταθμούς, στο

Λυκαβηττό, στους λόφους του Στρέφη, του Σκουζέ και σε άλλους

λόφους και πάρκα της Αθήνας. Ο Δήμος της Αθήνας προσφέρει στέγη σε μερικές δεκάδες

άτομα και τροφή σε περίπου 400 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύτηκαν τον περασμένο Απρίλιο.

Σ. Θ.

Άστεγοι στις ΗΠΑ

1. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο για τους άστεγους στις ΗΠΑ και επιλέξτε τη σωστότερη απάντηση.

Στο Πόρτλαντ του Όρεγκον είναι άστεγοι

- α. μερικές εκατοντάδες κάτοικοι της πόλης
- β. μερικές χιλιάδες κάτοικοι της πόλης
- γ. μερικά εκατομμύρια κάτοικοι της πόλης

Το Χωριό της Αξιοπρέπειας

- α. έχει 50 περίπου αντίσκηνα και 80 περίπου ανθρώπους
- β. έχει 50 αντίσκηνα και 80 ανθρώπους
- γ. έχει περισσότερα από 50 αντίσκηνα και περισσότερους από 80 ανθρώπους

Στην Αθήνα υπάρχουν στην πραγματικότητα

- α. 9000 άστεγοι
- β. λιγότεροι από 9000 άστεγοι
- γ. περισσότεροι από 9000 άστεγοι

Σύμφωνα με το κείμενο είναι πολύ φτωχοί

- α. 270 εκατομμύρια Αμερικανοί
- β. 32 εκατομμύρια Αμερικανοί
- γ. 3 εκατομμύρια Αμερικανοί

Σύμφωνα με το άρθρο κάθε χρόνο στις ΗΠΑ πεθαίνουν αβοήθητοι στα πεζοδρόμια

- α. 10000 άνθρωποι
- β. 69 άνθρωποι
- γ. 180 άνθρωποι

2. Σύμφωνα με το κείμενο, η κοινότητα των άστεγων στο Πόρτλαντ του Όρεγκον είναι πια «οργανωμένη», αφού από φιλανθρωπικές δωρεές το χωριό διαθέτει:

χημικές....., μια μεγάλη προπανίου, ηλιακούς
.....,

μια, τρεις και δύο σπέ-
σιαλ

3. Η τάξη σας αποφασίζει να στείλει ένα γράμμα στο Χωριό της Αξιοπρέπειας του Πόρτλαντ, όπου θα εξηγήσει πόσο σημαντική είναι η προσπάθεια των κατοίκων αλλά και θα τους ενημερώνει για τους άστεγους στην Αθήνα. Στοιχεία μπορείτε να πάρετε από το άρθρο «Οι άστεγοι της Αθήνας» του μηνιαίου περιοδικού δρόμου Δρομολόγια.

Μπορείτε να μιλήσετε για τα παρακάτω:

- Πώς μάθατε για τους άστεγους του Πόρτλαντ
- Πώς θα μπορούσατε να βοηθήσετε (π.χ. τους ζητάτε να σας πουν κάτι που χρειάζονται οπωσδήποτε, ώστε να μαζέψετε χρήματα και να τους το στείλετε)
- Πόσοι είναι οι άστεγοι στην Αθήνα
- Πού ακριβώς ζουν
- Πόσα και ποια είναι τα άτομα που χρειάζονται άμεση βοήθεια στην Αθήνα
- Πόσα άτομα από αυτά και πώς τα βοηθάει ο δήμος της Αθήνας

4. Κοιτάξτε το σημειωμένο κομμάτι του κειμένου και προσπαθήστε να βρείτε τα αντικείμενα. Νομίζετε ότι το ρήμα *διαθέτει* είναι μονόπτωτο (έχει δηλαδή μία πτώση ως συμπλήρωμα) ή δίπτωτο (έχει δύο πτώσεις ως συμπλήρωμα);

Θυμηθείτε ότι συχνά έχουμε δύο ή περισσότερα αντικείμενα στην ίδια πτώση που συνδέονται μεταξύ τους (μπορεί να συνδέονται και με κόμματα) αλλά συμπληρώνουν με τον ίδιο τρόπο το ρήμα, κι έτσι είναι σαν να έχει το ρήμα μόνο ένα αντικείμενο.

π.χ. Επισκεφτήκαμε τον Εθνικό Κήπο, την Ακρόπολη, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και το Μουσείο Μπενάκη.

Οι ακίνυτοι φύλακες της πόλης

Μας κοσκύνει επίμονα, επιτηρητικό, από προσώπου και αντίστροφα κίτην, από προσώπου μετακινώντας, από κίτην πίσω, από δεξιά και αριστερά: Αιχμηροί, αλλά και αμυδροί. Φοιά, όλοι, αντηχητά κοσκύνει και σπύρακι άνοιξη. Πιπύρα και τραπέζι. Γλυκιά και άσπρη, όμοια και πικρά, όμοια ποικιλία. Είναι οι αλόφωνα που μας κοσκύνει από πλάι, οι φύλακες της πόλης.

Ποίηση... από: Σουλτάνα Α. Βρασιλιάνη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ

Aν και δεν ήμουν ποτέ αλαφοβοσκός, είχα πάντα την εντύπωση ότι πόρτα πλάκωνα με κοιτούσε, ότι μάτι που εγώ δεν είχα με παρακολουθούσαν σε κάθε μου βήμα. Την εντύπωση αυτή την είχα μόνο στην Αθήνα και ποτέ στην επαύλη. Κάποιες μέρες που η πόλη ήταν ολόκληρη έρημη, λόγω των γνώσεων μεγάλων εξορισ-

την στην επαρχία, ένιωθα ακόμα εντονότερο αυτό το στυγνόβημα. Ποιο όμως με παρακολουθούσαν προς δεν υπήρχε ψυχή στους δρόμους;

Και είχα συνέχεια αυτή την αίσθηση, ώσπου κάποια μέρα περπατώντας στο κέντρο της πόλης κοιτάξα και πάλι προς τα πάνω και τότε είδα... Έδρα κάποια μάτι να

με κομμάτι. Και από τότε συνήθισα να κοιμάμαι κάθε τόσο προς τα πάνω, για να βλέπω κι εγώ τα πρόσωπα που μας κοιτούν από ψηλά. Μας κοιτούν αμίλητα, ανημέρητα, από προσόψεις και ασύρτητα κτίρια, από φοβερούς μπάλκονες, από υπερθέρα, από βεράντες και τζαρίες. Και επικονιάζουν με τη δική τους γλώσ-

σα με αόρατες τους Λήγους που τα επικονιάζουν. Λήγους, γιατί εκείθεν κινείσαι και δεν περιπατάς μέσα στην πόλη απλά και μόνο από ευχαρίστηση, για να χαρείς τα ομοίωτα αρχιτεκτονήματα, τα πάρα, τη ροσάκη (να, τη ροσάκη!) των κινημάτων των τροποφόρων στους δρόμους. Έκείθεν όλα τρέχουν βλαστικά για να βρεθεί-

**Ψευδοκιονόκρανα
με γυναικείες
ρομφές.
Εγκαταλεμμένο
κτίριο στην οδό
Πατησίων**

Γυναίκεια μορφή.
Μέγαρο Ιονικής Τραπεζής οδός Πισαροζόγλου

► ρηθόσαν κάποια δούλεα, για να πουν σε κάποια συνάντηση, οι περισσότεροι με το κορμί σκυφό, δίχως δούδουκ παρατηρήσει, δίχως δούδουκ περιπέσει, δίχως φηλασία.

Και στα δεν επιφορμίζονται την παροσσα τους. Ομως τα πλοαρια αυτά επιφορμίζονται και μας φηλάνε! Διότι τα πλοαρια που μας κοπούν από φηλα είναι οι φηλαίες της πόλης.

Φηλαίες που έχουν γήωση αλλά και πλάκα σπένω. Πολλοί από αυτούς έρχονται από πολύ φηλα. Από την αρχαιότητα, αλλά και από πολύ πηλαίτηρα, από κοροφές φηλαίτηκες, σπηλαίτες.

Είναι ανθρώποφοροι, αλλά και ποόφοροι.

Και όλα αυτά τα πλοαρια είναι τόσο σπηλαίτηκα! Σε κορμί περπύων δεν ερμίνεου το φόβο, ουτε καν στα τα φηλαίτηκα-εβηλαίτηκα αυτά. Κορμί ουκόν με τα πλοαρια που σε κοπούν από φηλα στις βορκοεφηλαίτηκες πόλεις.

Εκείτα είναι περποφοροι ουτα, θρακοί, βαρκοί, θηλαίτηκα και' ουβείν από το σπηλαίτη Μεσοίτηνα και τηρ πιο σπηλαίτηκε πηλαίτηκε της ανθρώπιτης φηλαίτηκε.

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Η κηληρη όλων αυτών των πλοαριών είναι πολύ φηλα. Πρόκειται για απορροπία, για σπηλαίτηκε μορφέ. Μορφέ δηλαδέ που ουκόν ουκόν να απορροπεί το κακό. Γι' αυτό και στην αρχαιότητα ουκονομίζονταν σε κηληρη σπηλαίτηκε πόλεις, σε προτοίτηνα, σε σπηλαίτηκε σπηλαίτηκε, μπροστά από κηληρηίτηκα κηληρη, από ουκόν, στην αγορά κ.τ.λ.

Αλλά σε δοξεί ποια είναι αυτά τα πλάσματα που μας κοπούν σήμερα από ψηλά, και που απεικονίζονται.

Το κέντρο της Αθήνας περνάει τη μεγαλύτερη και πλεονάζουσα συγκέντρωση αυτών των πλάσμων. Οι πλατείες Ομονοίας, Συντάγματος, Κοκκιά, Κουρασίουδωρος, οι οδοί Πενταπταρχίου, Επιδίου, Πατισίων, Μητροπόλεως, Ερμού, η Λ. Κηφισίας, οι περιοχές Πλάκας, Μεταξουργείου, Κεραμεικού, Χίλων, είναι ενδεικτικά μερικά μέρη όπου βρίσκονται πολλά από αυτά.

Η Γλαύξ δεν θα μπορούσε να λείπει από τα κτήρια της Αθήνας όπως ένα από τα αρχαία σύμβολά της. Νοκιάθιο πτηνό που μπορεί να βλέπει στο σκοτάδι, συμβολίζει τη σοφία που διατρέχει τη σκέψη της ανθρώπου, λόγο από πάνω και σύμβολο της θεάς Αθηνάς.

Ο Όμηρ, που βλέπουμε συχνά σε κτήρια της πόλης, ήταν και αυτός αποκριτικό σύμβολο (εκτός φυσικά των πολλών άλλων συμβολισμών του). Στην αρχαιότητα προστάτευε τα σπίκια σαν όμηρ οικοκύριος, και οι αρχαίοι τοποθετούσαν πάντα κάποιο μισό στο σπίτι ένα πατάκι με γάλα για τον οικοκύριο όμηρ, τον προστάτη του σπιτιού.

Ο Λέων απαντάται συνήθως μπροστά από σημαντικά κτήρια ή μοναστήρια. Συμβολίζει τη δύναμη, την κυριαρχία, το θάρρος, την αντοχή, τη σοφία και τη δικαιοσύνη. Δύο λέοντες αντικριστά συμβολίζουν την επισημότητα. Είναι φύλακας εισόδων και θεοκυβίων.

Η Γοργόνα, σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, είναι και αυτή φύλακας, αν και μπορεί να γίνει και τιμωρός.

Τέλος, δεν πρέπει να ξεχάσουμε τις Καρσιώδες, αυτές τις υπέρτατες κόρες που διασκορπίζουν σπέρμα πάνω πολλά κτήρια.

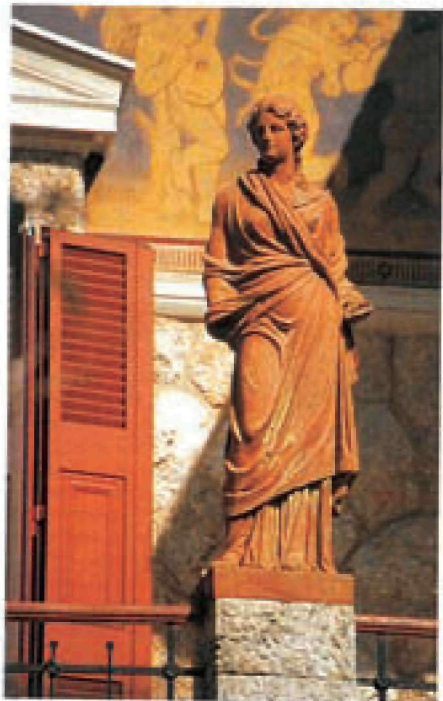
Άλλοτε είναι ολόμορφες, άλλοτε μόνο σε μικροσκόπιο, άλλοτε παριστάνονται γεμωσισσίδες άλλοτε όχι. Άλλοτε είναι αναγλυφές και άλλοτε είναι αλογλυφές. Συνήθως εφρατίζονται ανά πύλη, αρχιστέρω και δεξιά μισό εισόδου, ή ενός μπαλκονιού, ή ενός παραθύρου.

Εκείνο απαντάται η θεά Αθηνά, είτε σε ολόμορφο όγαλμα είτε σε μισόμορφο είτε σε πορτρέτο είτε ακόμη και σε απλό ανάγλυφο. Και αυτό ανεπιφύλακτα, αφού ήταν η προστάτιδα της πόλης των Αθηνών. Ήταν επίσης προστάτιδα των ακροπόλεων (ακρο = ορός, με την αλλαγή και πνευματική έννοια). Ήταν προστάτιδα του νόμου και της τάξης και υπέρτατος στρατηγός σε περίοδο πολέμου εναντίον εξωτερικών εχθρών (ρόλο που ανέλαβε η Υπέρτατος Θεοκύριος αρχότερα). Οι δε πολυμορφίες της ιδιότητες ήταν σημαντικές και όχι επιδεικτικές.

Έως οριστικόμα λοιπόν κάποια μέρη να κάνετε ό-δων περίπατο στην Αθήνα, στις περιοχές που αναφέρομαι, αλλά και αλλού. Αρθετε απλα στη μαγεία της πόλης. Διότι ναι, η πόλη, η τόσο καταγεγραμμένη και συκοφαντημένη (από αυτούς τους ίδιους που δεν θα την αφήναν για τα προστάτη ή την υπέρτατη) έχει περίσσα μαγεία. Αρκεί να είναι κάποιος δελεασμένος να την ανακαλύψει. Η μαγεία αυτή δεν είναι κρυμμένη, χρειάζεται μόνο να είναι κανείς ανοικτός και δεκτικός για να τη δει.

Να κοιτάτε αλλά και να βλέπετε, διότι δευτοκόως πολλοί κοπούν χωρίς να βλέπουν.

Τότε, και μόνον τότε, θα δειτε και τα πλάσματα που μας κοπούνε, ακομαίως φύλακας, από ψηλά.

Ανθέμιο
πλασισωμένο
από γυναικεί-
ες φιγούρες.
Οδός
Πανεπι-
στημίου

Καλοκάγαθος
δαίμων.
Οδός Μητρο-
πόλεως

Δύο από τις
διαχρονικές
Καρυάτιδες
του
Ερεχθείου

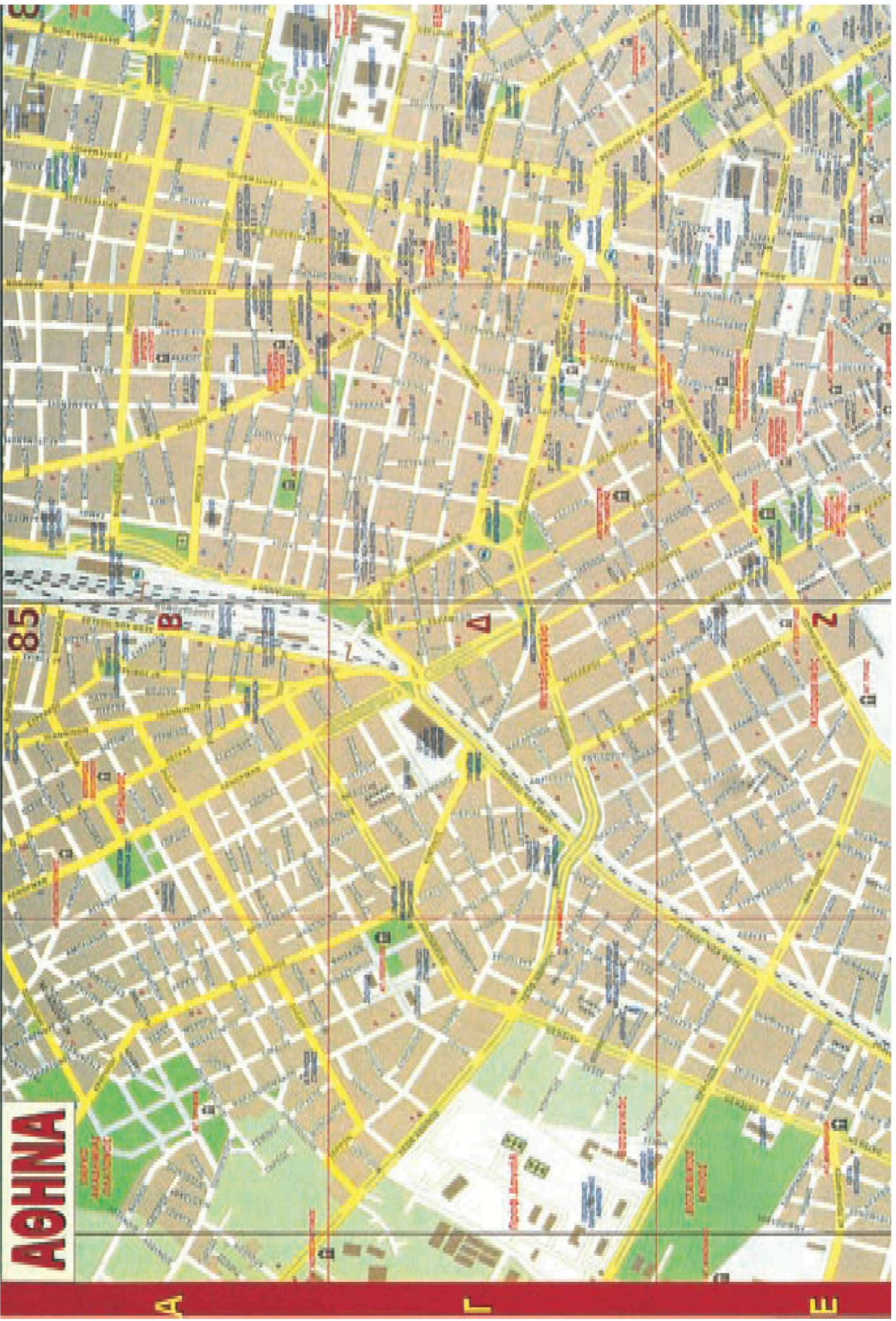
Ο Απόλλων
του γλύπτη
Δρόση.
Ακαδημία
Αθηνών

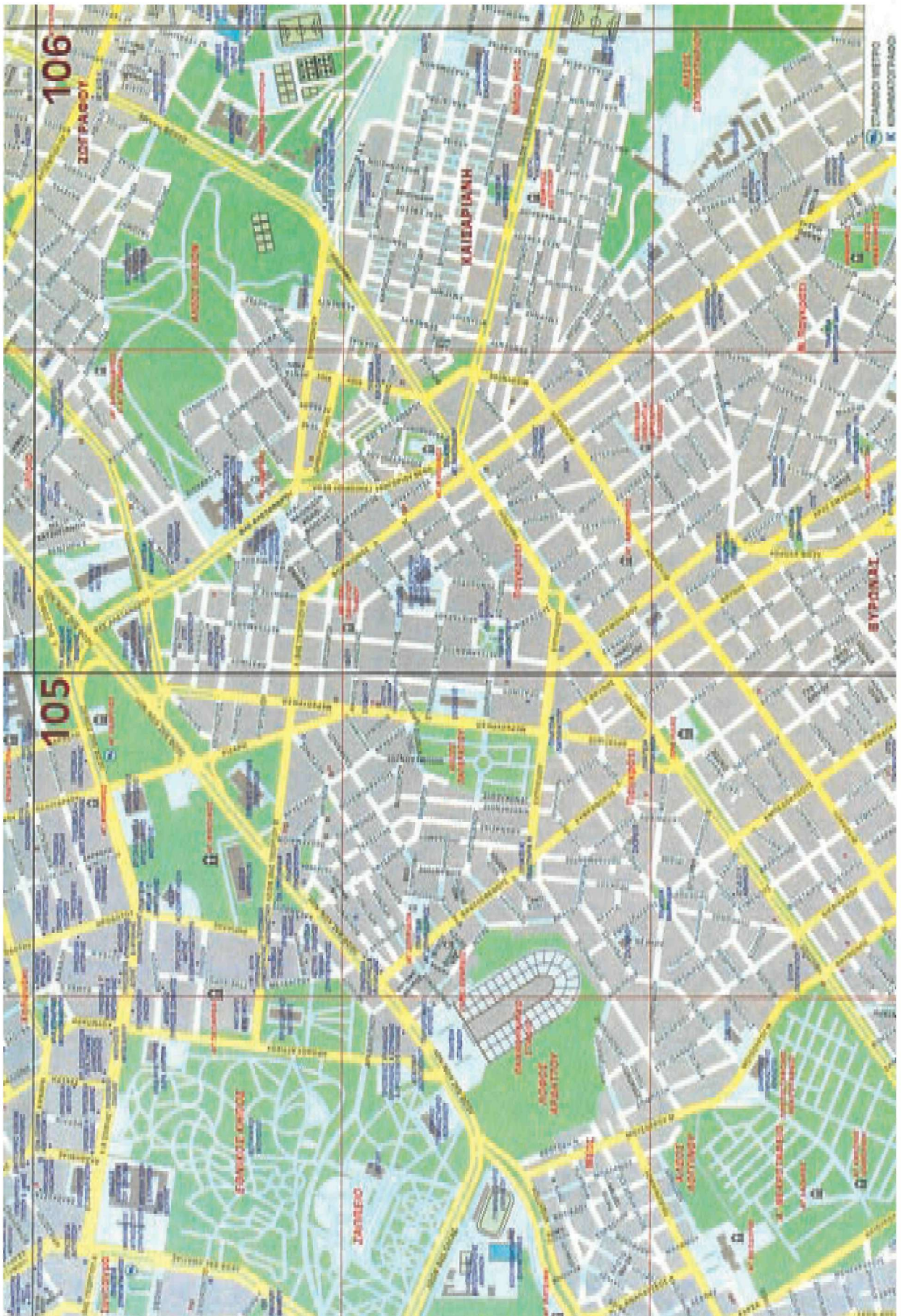
Γλαυξ
από την
Ακαδημία
Αθηνών

Γυναικεία
μορφή από
βεράντα
νεοκλασικής
οικίας στην
Κηφισιά

«Πολυαδούργος» της εφ. «Καθημερινή»

Οι ακίνητοι φύλακες της πόλης

1. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο από το περιοδικό Γεωτρόπιο και επιλέξτε την πιο σωστή απάντηση.

Ο συγγραφέας του άρθρου νιώθει να τον παρακολουθούν

- α. μόνο στην Αθήνα
- β. μόνο στην ύπαιθρο
- γ. στην Αθήνα και στην ύπαιθρο

Συνήθως οι κάτοικοι της Αθήνας περπατάνε

- α. παρατηρώντας τα πάρκα και τα κτίρια γύρω τους
- β. γρήγορα για να πάνε στη δουλειά τους
- γ. από ευχαρίστηση για να χαρούν τον ήχο των αυτοκινήτων στους δρόμους

Οι «φύλακες» της πόλης μπορεί να έχουν

- α. μορφή ανθρώπου
- β. μορφή ανθρώπου ή ζώου
- γ. μορφή ζώου

Οι «φύλακες» των βορειοευρωπαϊκών πόλεων

- α. είναι συμπαθητικοί και δε σε τρομάζουν
- β. είναι ζωόμορφοι αλλά δε σε τρομάζουν
- γ. είναι τερατόμορφοι και τρομακτικοί

Οι «φύλακες» της πόλης λέγονται αποτρόπαια γιατί

- α. διώχνουν το κακό
- β. φέρνουν το κακό
- γ. είναι λίγο κακοί

Τους πιο πολλούς «φύλακες» της πόλης τούς συναντάει κανείς

- α. σε πλατείες
- β. στα προάστια της πόλης
- γ. στο κέντρο της πόλης

Σύμφωνα με το κείμενο, η θεά Αθηνά προστάτευε

- α. την Αθήνα, τις ακροπόλεις αλλά και το νόμο
- β. τις ακροπόλεις
- γ. το νόμο

Δύο λέοντες ο ένας απέναντι από τον άλλο συμβολίζουν

- α. τη δύναμη
- β. το θάρος
- γ. την επαγρύπνηση

2. Ο συγγραφέας του άρθρου μπέρδευσε τις φωτογραφίες μερικών από τους «φύλακες» της Αθήνας και τα σχόλια που τις συνόδευαν. Βοηθήστε τον να τα ταιριάξει, βάζοντας στο άδειο κουτάκι των φωτογραφιών το αντίστοιχο νούμερο που έχουν τα σχόλια και εξηγήστε του γιατί νομίζετε ότι τα ταιριάξατε σωστά.

3. Έχετε πάει με το σχολείο σας εκδρομή στην Αθήνα και τώρα είσαστε στο λόφο του Φιλοπάππου. Εκεί συναντάτε ένα τουρίστα που μιλάει ελληνικά και θέλει να πάει στην Πλάκα, στην περιοχή που λέγεται Αναφιώτικα. Εσείς, με τη βοήθεια του χάρτη της Αθήνας, του εξηγείτε πού είναι τα Αναφιώτικα, ποιους δρόμους ή πλατείες θα περάσει για να πάει ως εκεί, και ότι θα χρειαστεί 20 λεπτά περίπου με τα πόδια. Εκείνος σας ευχαριστεί και σας λέει ότι του αρέσει να περπατάει στην Αθήνα και να παρατηρεί τους δρόμους, τα κτίρια και τους ανθρώπους. Τον χαιρετάτε ευγενικά και φεύγετε.

- Μπορείτε να παίξετε κι άλλους τέτοιους διαλόγους με τους συμμαθητές σας με διαφορετικά σημεία της Αθήνας (π.χ. Πλατεία Ομόνοιας-Πλατεία Μεταξουργείου, Λόφος Αρδηττού-Πλατεία Μεσολογγίου στο Παγκράτι, Λόφος Λυκαβηττού-Πεδίο του Άρεως).
- Για μεγαλύτερη βοήθεια μπορείτε να έχετε κρατήσει και κάποιες σημειώσεις για τη διαδρομή. Οι διάλογοι μπορούν να αρχίζουν κάπως έτσι:

- Συγγνώμη, μήπως ξέρετε πώς μπορώ να πάω στην Πλάκα;

- Βεβαίως. Κοιτάξτε στο χάρτη. Βλέπετε πού είμαστε τώρα; Θα πάρετε την

οδό και θα προχωρήσετε ευθεία. Θα περάσετε την

πλατεία στο αριστερό σας χέρι και

.....

4. Διαβάσατε στην εγκυκλοπαίδεια ότι, εκτός από τη θεά Αθηνά, τον Όφι, τη Γλαύκα, το Λέοντα, και τη Γοργόνα υπάρχουν κι άλλοι «φύλακες» της Αθήνας, όπως ο Απόλλωνας, ο Ερμής, ο Ζευς, ο Ηρακλής, οι Διόσκουροι, η Σφίγγα. Αποφασίζετε με τους συμμαθητές σας να κρατήσετε σύντομες σημειώσεις για όλους αυτούς και να γράψετε ένα γράμμα στο συγγραφέα του άρθρου όπου θα του δίνετε τις πληροφορίες που χρειάζεται για να συμπληρώσει το άρθρο του για τους «φύλακες» της Αθήνας.

5. Στο άρθρο διαβάζουμε ότι η θεά Αθηνά ήταν “προστάτιδα της πόλης των Αθηνών, των ακροπόλεων, του νόμου και της τάξης”. Μπορείτε να κάνετε ρήμα τη λέξη “προστάτιδα” και να κάνετε τις αλλαγές που χρειάζεται; Στη συνέχεια αποφασίστε αν το ρήμα είναι μονόπρωτο (έχει δηλαδή μία πτώση ως συμπλήρωμα) ή δίπρωτο (έχει δύο πτώσεις ως συμπλήρωμα);

Θυμηθείτε ότι συχνά έχουμε δύο ή περισσότερα αντικείμενα στην ίδια πτώση που συνδέονται μεταξύ τους (μπορεί να συνδέονται και με κόμματα) αλλά συμπληρώνουν με τον ίδιο τρόπο το ρήμα κι έτσι είναι σαν να έχει το ρήμα μόνο ένα αντικείμενο.

π.χ. Ο Λέων συμβολίζει τη δύναμη, την κυριαρχία, το θάρρος, την αντοχή, τη σοφία και τη δικαιοσύνη.

ΡΕΜΒΑΣΜΟΙ

ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΟΙΝΑ

Από το περιοδικό «Εψίλον» της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία»

Ρεμβασμοί

1. Κοιτάξτε τη γελοιογραφία που έχει τίτλο *Ρεμβασμοί*. Συζητήστε στην τάξη αν σας αρέσει αυτός ο τίτλος και αν πιστεύετε ότι ταιριάζει με την εικόνα. Αν θέλετε, μπορείτε να δώσετε έναν άλλο, δικό σας.

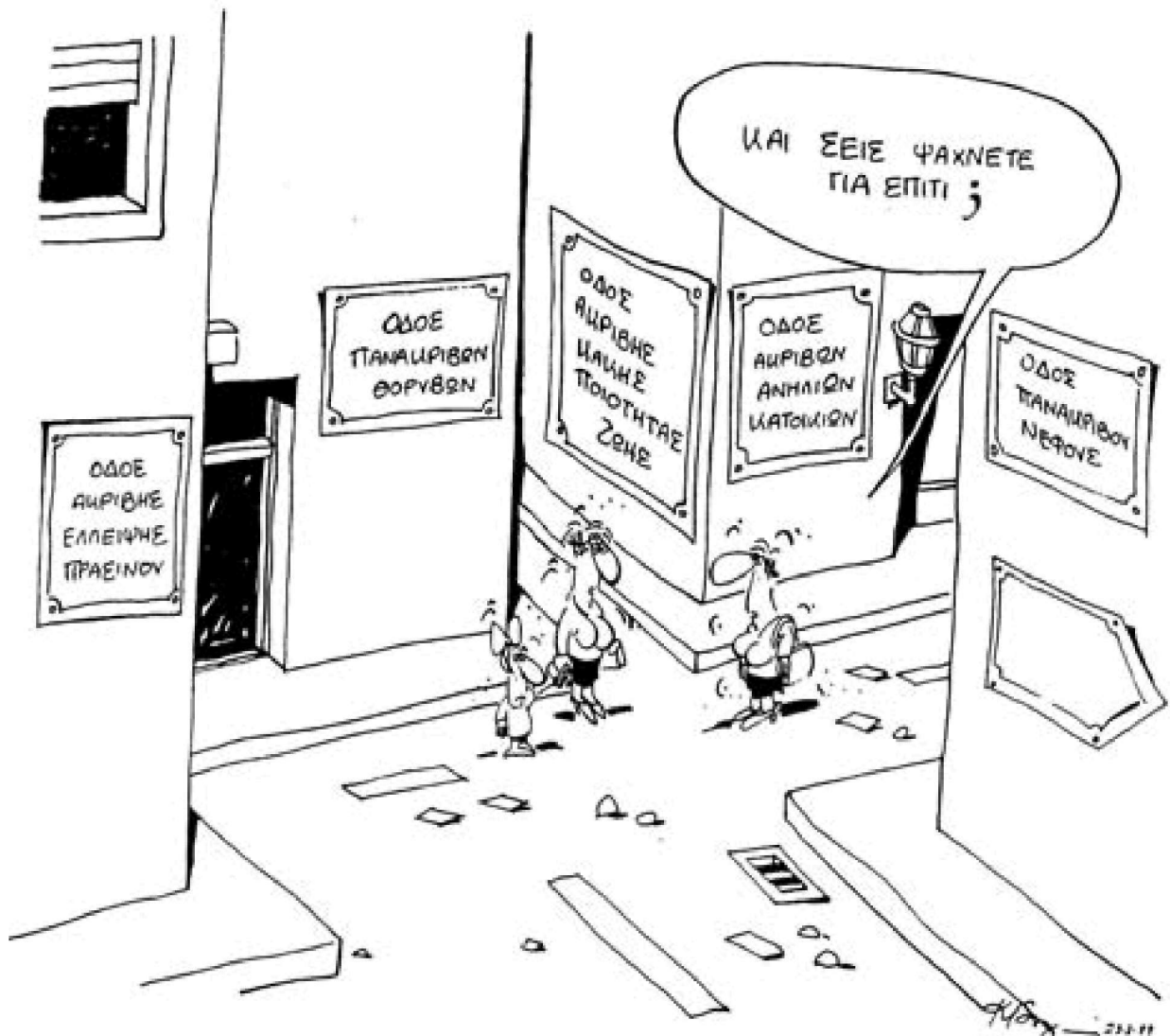

2. Στην τάξη σας γίνεται Διαγωνισμός Γελοιογραφίας κι εσείς σε ζευγάρια συμπληρώνετε με αστεία λόγια το άδειο συννεφάκι. Μια επιτροπή από τρεις συμμαθητές σας κληρώνεται για να ψηφίσει την πιο αστεία γελοιογραφία.

3. Ένας συμμαθητής σας έλειπε και δεν μπόρεσε να διαβάσει τις γελοιογραφίες που γράψατε. Του γράφετε λοιπόν ένα σημείωμα μισής σελίδας περίπου, όπου του διηγείστε τρεις που εσείς νομίζετε ότι ήταν οι πιο αστείες.

- Μην ξεχάσετε να μιλήσετε για τα παρακάτω:
- Τα πρόσωπα της γελοιογραφίας
- Πού βρίσκονται
- Πότε (αν δεν ξέρετε ακριβώς μπορείτε να φανταστείτε)
- Πώς νιώθουν τα πρόσωπα της γελοιογραφίας, πώς είναι οι εκφράσεις του προσώπου τους, τι κάνουν

Της στέγης...

Της στέγης...

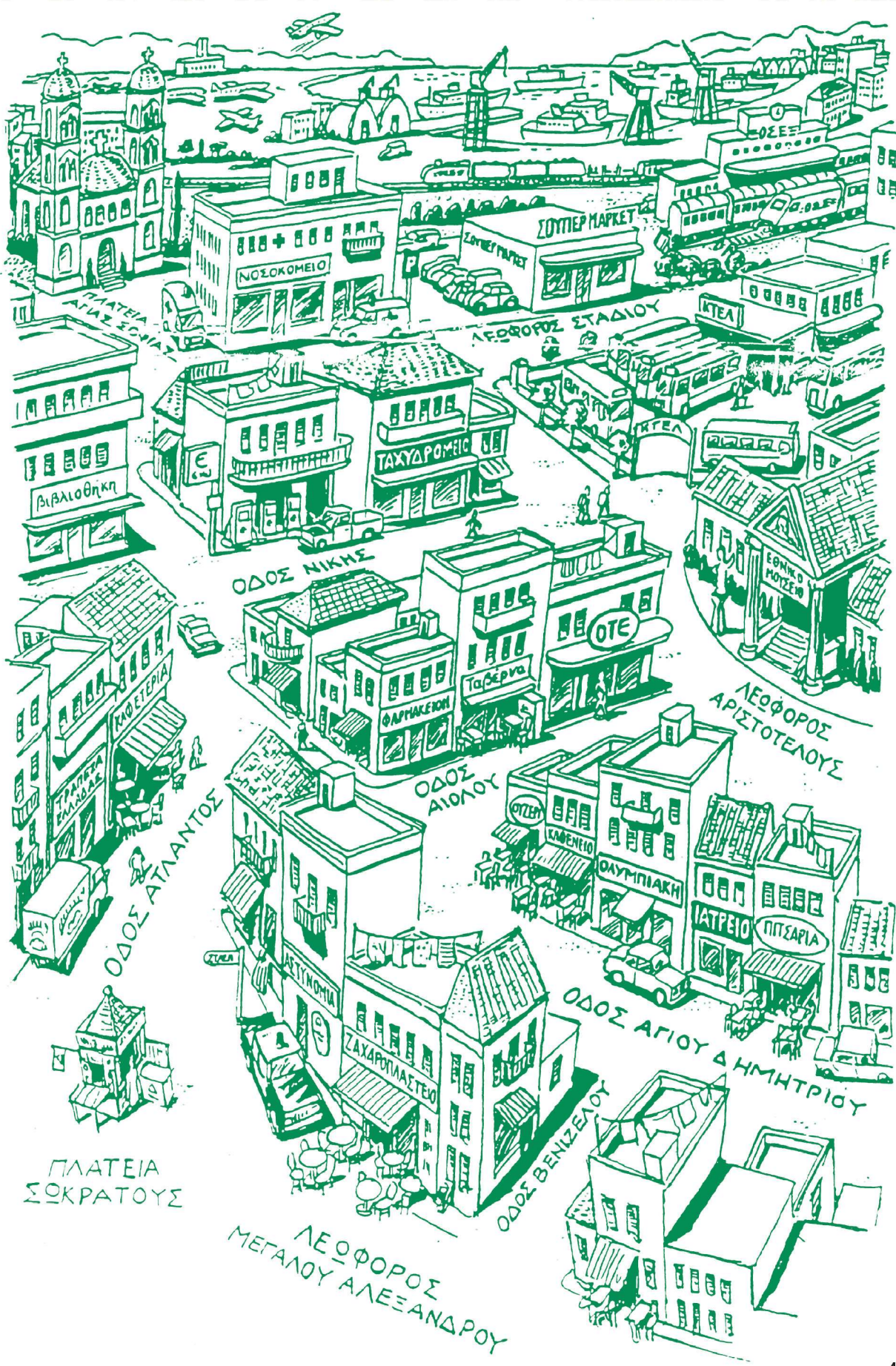

1. Κοιτάξτε τη γελοιογραφία που έχει τίτλο «Της στέγης...». Συζητήστε στην τάξη αν σας αρέσει αυτός ο τίτλος και αν πιστεύετε ότι ταιριάζει με την εικόνα. Αν θέλετε, μπορείτε να προτείνετε άλλους, δικούς σας.

2. Στη γελοιογραφία υπάρχει μια άδεια πινακίδα που σας περιμένει να τη συμπληρώσετε. Μετά συζητήστε στην τάξη για ό,τι γράψατε και ψηφίστε την καλύτερη (εκτός από τη δική σας!).

3. Την προηγούμενη νύχτα πέρασε ένα φορτηγό του δήμου και μάζεψε όλες τις πινακίδες και τις αφίσες που υπήρχαν στους τοίχους της γειτονιάς στη γελοιογραφία.
Εσείς και οι συμμαθητές σας χωρίζετε σε τετράδες, ξαναγράφετε μερικές καινούργιες και τις κρεμάτε στους τοίχους. Αυτή τη φορά μπορείτε αντί για τη λέξη *ακριβός* να παίξετε με τις λέξεις *σκοτεινός (κατασκοτεινός, θεοσκοτεινός)*, *άσχημος (πανάσχημος, κακάσχημος)*...

Πλάνο πόλης σε σκίτσο

1. Φανταστείτε ότι κάθεστε στην πισαρία της οδού Αγίου Δημητρίου, όταν ένας ξένος στην πόλη σας πλησιάζει και σας ρωτάει πού είναι το κοντινότερο σούπερ μάρκετ, το Εθνικό Μουσείο και ο ΟΣΕ. Εσείς του απαντάτε και, για να θυμηθεί σίγουρα τις πληροφορίες που του δώσατε, του γράφετε σε ένα χαρτί ένα σύντομο σημείωμα με τις διαδρομές που πρέπει να ακολουθήσει. Αν θέλετε, συνεχίστε και με άλλα σημεία της πόλης, π.χ. τη βιβλιοθήκη, το λιμάνι, τα ΚΤΕΛ...

- Μπορείτε να αρχίσετε κάπως έτσι:
- Για το σούπερ μάρκετ: Παίρνετε την οδό Αγίου Δημητρίου όλο ευθεία. Στον τρίτο δρόμο, στη λεωφόρο Σταδίου, στρίβετε δεξιά. Θα δείτε το σούπερ μάρκετ στο αριστερό σας χέρι δίπλα στο νοσοκομείο.

2. Περπατάτε με ένα φίλο σας στους δρόμους αυτής της πόλης και παίζετε με τα ονόματα των οδών και των πλατειών, όπως στο παράδειγμα: Πλατεία *Σωκράτους*, ο *Σωκράτης* έχει μια πλατεία με το όνομά του.

3. Ένα άλλο παιχνίδι που παίζετε με το φίλο σας λέγεται: «Βλέπω στο πλάνο της πόλης...». Έχετε μπροστά σας το σκίτσο με το πλάνο της πόλης και φτιάχνετε προτάσεις ο ένας για τους δρόμους και ο άλλος για τα κτίρια-καταστήματα που βλέπετε στο πλάνο. π.χ. Βλέπω την οδό Άτλαντος
Βλέπω την Εθνική Τράπεζα

- Μπορείτε να κάνετε το ίδιο και με το πλάνο της πρωτεύουσας του νομού σας.

4. Ο ίδιος φίλος σας σας ρωτάει κάποια στιγμή, ενώ περπατάτε, τι ήταν ο Αίολος και ο Άτλας. Εσείς θυμόσατε πολύ λίγα πράγματα από τη μυθολογία αλλά του υπόσχεστε να ψάξετε και να σημειώσετε στοιχεία από μια εγκυκλοπαίδεια. Την άλλη μέρα δείχνετε στο φίλο σας τις σημειώσεις που κρατήσατε (το πολύ μια σελίδα για το κάθε πρόσωπο) και τις συζητάτε μαζί του.

Σκίτσο με δραστηριότητες

1. Συζητήστε στην τάξη ποιες από αυτές τις δραστηριότητες που βλέπετε στο σκίτσο μπορεί να συναντήσει κανείς σε μια μεγάλη πόλη και ποιες σε ένα μικρό χωριό 400 περίπου κατοίκων.

2. Μένετε σε ένα πολύ μικρό χωριουδάκι κι ένας φίλος σας θέλει να σας επισκεφτεί το ερχόμενο καλοκαίρι. Εσείς του γράφετε ένα γράμμα με 250 περίπου λέξεις όπου του λέτε πόσο θα χαρείτε αν σας επισκεφτεί. Του εξηγείτε όμως ότι υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορείτε να κάνετε αλλά και μερικά που δεν είναι δυνατόν να κάνετε στο μικρό χωριό σας. Η προηγούμενη δραστηριότητα θα σας βοηθήσει.

ΝΕΑΠΟΛΗ

του Γρηγόρη Παπαδογιάννη

Αν το Κολωνάκι ήταν μια γερασμένη και ματαιόδοξη αριστοκράτισσα και τα Εξάρχεια ο ξενύχτης γιος της, που μπλέκει πάντα σε φασαρίες, η Νεάπολη θα μπορούσε να είναι μια υπομονετική και καλόβολη θεία, που μπαίνει πάντα ανάμεσα τους για να τους χωρίσει και να προλάβει τα χειρότερα.

Η συνοικία της Νεάπολης συμπληρώνει εφέτος 120 χρόνια ακριβώς από τότε που ολοκληρώθηκε η διαμόρφωσή της, στα χρόνια της βασιλείας του Γεώργιου του Α' και της πρώτης κυβέρνησης του Χαρίλαου Τρικούπη. Στο διάστημα της δεκαετίας 1880 – 1890, το ελληνικό κράτος επεκτείνει τα όριά του στη Θεσσαλία και σ' ένα τμήμα της Ηπείρου, ενώ η Αθήνα των 68 χιλιάδων κατοίκων σχεδόν διπλασιάζει τον πληθυσμό της (και ο δήμος Αθηναίων τα χρέη του), διατηρεί όμως ακόμα μια αρκετά ειδυλλιακή εικόνα που έμελλε να... παραμορφωθεί εντελώς τα χρόνια που ακολούθησαν. Πολλά έργα ολοκληρώνονται ή ξεκινούν την εποχή εκείνη, όπως η Δημοτική Αγορά, οι λεωφόροι Συγγρού και Αλεξάνδρας, τα κτίρια του Παλυτεχνείου, η επέκταση του φωτισμού (με λύχνους λαδιού και λάμπες φωταερίου ακόμα), η τροχιοδρόμηση αρκετών οδών, για να ξεκινήσουν οι πρώτοι ...ιπποκίνητοι σιδηρόδρομοι, η αναζήτηση νέων πηγών ύδρευσης, η δημιουργία αλαουλίων.

Την ιστορία της πόλης ακολούθησε πιστά η τρίτη κατά σειρά παλαιότερη συνοικία των Αθηνών μετά την Πλάκα και του Ψυρρή, η Νεάπολη. Τα πρώτα χρόνια μετά την ανακήρυξη της Αθήνας ως πρωτεύουσας, η περιοχή ήταν ακόμα μια από τις εξοχές της πόλης που φημιζόταν για τα παξιμάδια της από το

τάκια που έφτιαξαν οι εργάτες και τεχνίτες από τις Σποράδες και τις Κυκλάδες που είχαν έρθει με την ελπίδα μιας καλύτερης τύχης στην πρωτεύουσα.

Φοιτητές και καλλιτέχνες

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της συνοικίας έπαιξε η ίδρυση του Πανεπιστημίου των Αθηνών. Όλα σχεδόν τα σπίτια της Νεάπολης νοίκιαζαν δωμάτια για τους φοιτητές, που έδιναν ιδιαίτερη ζωντάνια στην περιοχή, ιδιαίτερα οι αποκαλούμενοι «ισόβιοι φοιτητές» που ζούσαν ανέμελα και προκαλούσαν τη δυσσάρεσκεια των ευπόληπτων με τα τραγούδια και τα γλέντια τους.

Πολύ γρήγορα η συνοικία κατοικήθηκε από λόγιους και ποιητές. Ανάμεσά τους ο Γεώργιος Σουρής, ο Δημήτριος Καμπούρογλου, ο Μπάμπης Αννινός, ο Νικόλαος Πολίτης, ο Δημήτρης Βερναρδάκης και ο Κωστής Παλαμάς. Στο φοιτητικό του χρόνια έγινε κάτοικος της Νεάπολης και ο Γρηγόριος Ξενόπουλος, ο οποίος περιγράφει τη συνοικία στην αυτοβιογραφία του, αλλά και σε έργα όπως «Οι Φοιτηταί».

Από το περιοδικό «Δρομολόγια», τεύχος 30

η φτωχή συγγενής του κέντρου

Στη Νεάπολη κατοικούσαν και πολλοί καλλιτέχνες του μελοδράματος και του κλαφρού θεάτρου. Αρκετά θέατρα δημιουργήθηκαν στην περιοχή τα τέλη του 19ου αιώνα, από τα οποία το πιο γνωστό ήταν της Νεαπόλεως, στην οδό Ιπποκράτους, που εγκαινιάστηκε το καλοκαίρι του 1898. Εκεί ανέβαιναν κυρίως έργα ιστορικού περιεχομένου και κωμωδίες και στη σκηνή του εμφανίστηκαν οι πιο γνωστοί ηθοποιοί της εποχής όπως η Αικατερίνη Βεράνη, ο Παριελής Γαβριηλίδης, ο Διονύσιος Ταβουλάρης και ο Ευάγγελος Πατόπουλος. Τα πιο αναγνωστά καφενεία της Νεαπόλεως ήταν του Καρατζά, στην οδό Ιόλκωνος και η Μουριά (υπάρχει ακόμη και σήμερα) στη γωνία των οδών Χαρ. Τρικούπη και Καλλιδρομίου. Από τις ταβέρνες η πιο γνωστή ήταν εκείνη με το ασυνήθιστο όνομα «Πάρε και αν και σώπα», στην οδό Μεταξά.

Τσιμέντο χωρίς φειδώ

Η Νεάπολη, από τη Στρέφη ως το Λυκαβηττό, κι από την Ακαδημία ως τη συμβολή της Ιπποκράτους με την Αλεξάνδρας, πλήρωσε φυσικά το δικό της τμήμα της δεκαετίας της «προόδου» που ακολούθησαν και ιδιαίτερα τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Δεν είναι τυχαίο που η

πρώτη πολυκατοικία «νέου τύπου» στην Αθήνα, κτίστηκε στο τμήμα της οδού Ιόλκωνος, το 1937. Το άσχημο είναι ότι κτίστηκαν πάρα πολλές τέτοιες, περισσότερες απ' όσες μπορούσε ν' αντέξει η συνοικία.

Ακόμη και το μικρό της καμάρι, το πάρκο των Πευκακίων, υποκρίθηκε να αντεχτεί στα χρόνια της επαπειλής το «φύεμα» ενός τεράστιου τσιμεντένιου όγκου μέσα στην καρδιά του. Ελάχιστα νεοκλασικά παρέμειναν όρθια και ακόμη λιγότερα αναπαλαιώθηκαν και το

υπέροχο κτίριο στη συμβολή της Ασκληπιού με τη Βολοσμίνας και της Ιπποκράτους με την Παλατιούρη είναι οι εξαιρέσεις που επιβεβαιώνουν τον θλιβερό κανόνα.

Πριν, αλλά κυρίως μετά από την μεταπολίτευση η Νεάπολη χάνει σε μεγάλο βαθμό το κύριο της χαρακτηριστικό, ως «συνοικία διαμορφωμένη», αφού το τμήμα της που είναι πιο κοντά στο κέντρο χρησιμοποιείται πια μόνο για γραφεία και καταστήματα.

Γιγά-γιγά λησπεύουν οι μικρές βιοτεχνίες, κυρίως ενδυμάτων, ζυλού και διακόσμησης, ενώ συνεχίζουν απόπτες οι εκδοτικές και τυπογραφικές επιχειρήσεις και τα περισσότερα φροντιστήρια.

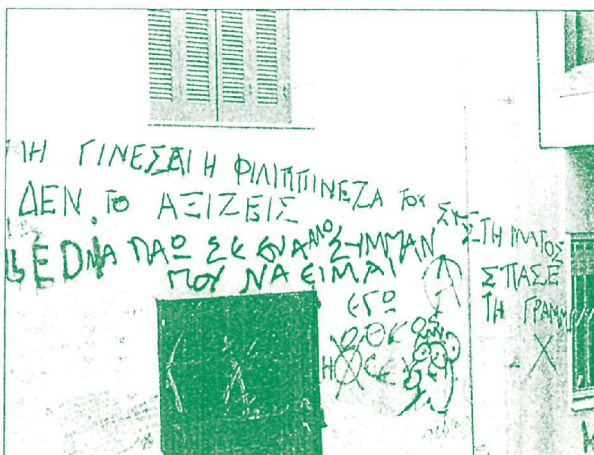
Στα ενδότερα της συνοικίας, η παρική της υποβαθμισμένης παστέλης προορίζεται για τους ξένους μπανάσες που έχουν πολύ λιγότερα περιθώρια επιλογής και μόνο η περιοχή προς το Λυκαβηττό «εξοικονομείται» με καινούργιες πολυκατοικίες χαρακτηριστικές του τύπου της «κλιμάκης» αρχιτεκτονικής γραμμής της νέας εποχής.

Δεν έχει πολλές «αμορφίες» να προσφέρει στον επισκέπτη αυτή η μικρή πόλη μέσα στην πόλη. Μόνο

κάποιες γυνιές που αντιστοιχούν στις μικρές και μεγάλες καταστήσεις που φέρνει το πέρασμα η χρόνια.

Τι θα μπορούσε ν' αλλάξει; Θαύματα δεν γίνονται, όχι σ' αυτή τη πόλη. Αυτό το μαθαίνει κάποιος καλά όταν ζήσει αρκετά χρόνια στη Νεάπολη. Κανείς δεν αντιρρέπει, αγρούς στο λόφο του Στρέφη. Αλλά κάποτε, κάποτε θα πρέπει να φροντίσουν τα δεινάρια του, που έτι ναι αφημένα στην τύχη τους. Θα ήταν κι αυτό κάτι.

Νεάπολη: η φτωχή συγγενής του κέντρου

1. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο από το περιοδικό Δρομολόγια και επιλέξτε την πιο σωστή απάντηση.

Στη δεκαετία 1880-1890

- α. η Αθήνα χάνει ένα μέρος του πληθυσμού της
- β. η Αθήνα αυξάνει τον πληθυσμό της
- γ. δεν αλλάζει ο πληθυσμός της Αθήνας

Η πιο παλιά συνοικία της Αθήνας είναι

- α. η Νεάπολη
- β. του Ψυρρή
- γ. η Πλάκα

Αγροί γύρω από το λόφο του Στρέφη

- α. υπήρχαν παλιότερα αλλά όχι στις μέρες μας
- β. υπάρχουν ακόμα και σήμερα
- γ. υπάρχουν μόνο σήμερα

«Ισόβιοι φοιτητές» λέγονταν

- α. όσοι ήταν φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών
- β. όσοι καθυστερούσαν να τελειώσουν τις σπουδές τους και ζούσαν ανέμελα γλεντώντας συνεχώς
- γ. όσοι ζούσαν στη Νεάπολη

Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος έγραψε ένα έργο για τους φοιτητές της περιοχής με τίτλο

- α. Οι Φοιτητές
- β. Φοιτητές
- γ. Οι Φοιτηταί

Στο θέατρο Νεαπόλεως που εγκαινιάστηκε το 1898 παίζονταν κυρίως

- α. ιστορικά έργα και κωμωδίες
- β. κωμωδίες και τραγωδίες
- γ. κωμωδίες και έργα για την καθημερινή ζωή

Ένα παλιό καφενείο που συναντάμε και σήμερα στη Νεάπολη λέγεται

- α. «Πάρε και συ και σόπα»
- β. «του Καρατζά»
- γ. «η Μουριά»

Η πρώτη πολυκατοικία στην Αθήνα χτίστηκε

- α. το 1937
- β. το 1898
- γ. κατά την επταετία

Μετά τη Μεταπολίτευση η Νεάπολη φιλοξενεί κυρίως

- α. μικρές βιοτεχνίες και φροντιστήρια
- β. κατοικίες
- γ. γραφεία, καταστήματα, εκδοτικές-τυπογραφικές επιχειρήσεις και φροντιστήρια

2. Με αφορμή το άρθρο που διαβάσατε γίνεται στην τάξη σας αφιέρωμα στον Κωστή Παλαμά και το Γρηγόριο Ξενόπουλο, δυο λογοτέχνες που έζησαν στη Νεάπολη. Χωρίζεστε σε δύο ομάδες, βρίσκετε από μια εγκυκλοπαίδεια πληροφορίες για τα πρόσωπα αυτά και τις παρουσιάζετε στην τάξη.
3. Το αφιέρωμα ολοκληρώνεται με πληροφορίες που φέροντε για ένα γνωστό πρόσωπο (λογοτέχνη, καλλιτέχνη, πολιτικό, επιστήμονα κτλ.) που κατάγεται από την περιοχή σας (το χωριό, την πόλη, το νομό σας). Μπορείτε να χωριστείτε πάλι σε δύο ομάδες και να δουλέψετε μαζί για να βρείτε όσο περισσότερα στοιχεία μπορείτε. Στη συνέχεια, η πρώτη ομάδα παρουσιάζει προφορικά τις πληροφορίες στην τάξη ενώ η δεύτερη ετοιμάζει ένα σύντομο άρθρο 200 περίπου λέξεων για το πρόσωπο αυτό, που θα δημοσιευτεί στο επόμενο τεύχος της σχολικής εφημερίδας.

4. Στην τάξη σας γίνεται ένας μικρός διαγωνισμός για το ποιος θα βρει στο χάρτη του κέντρου της Αθήνας πιο γρήγορα τους μεγαλύτερους δρόμους και τα σημαντικότερα σημεία που διαβάσαμε στο άρθρο (λόφος του Στρέφη, λόφος Λυκαβηττού, οδός Ακαδημίας, Ιπποκράτους, Σόλωνος, Καλλιδρομίου, Χαριλάου Τρικούπη, Αλεξάνδρας, Ασκληπιού). Χωρίζετε σε δύο ομάδες και κερδίζει η ομάδα που θα τα κυκλώσει πρώτη στο χάρτη. Η νικήτρια ομάδα παρουσιάζει στη συνέχεια στην τάξη τους δρόμους αυτούς λέγοντας, όπου είναι δυνατόν, ποιοι από αυτούς είναι κάθετοι και ποιοι παράλληλοι.

5. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα των υπογραμμισμένων ρημάτων του άρθρου και να πείτε αν αυτά τα ρήματα είναι μονόπρωτα ή δίπρωτα;

- Θυμηθείτε ότι το αντικείμενο συμπληρώνει το ρήμα και συνήθως απαντάει στην ερώτηση «τι;».

π.χ. Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος περιγράφει τη συνοικία στην αυτοβιογραφία του.

Τι περιγράφει; Αντικείμενο: τη συνοικία

Θυμηθείτε ακόμα ότι ένα ρήμα μπορεί να χρειάζεται:

- α) μόνο ένα συμπλήρωμα-αντικείμενο (σε αιτιατική ή σε γενική) και τότε λέγεται **μονόπρωτο**

π.χ. Η Νεάπολη πλήρωσε το δικό της **τίμημα** τις δεκαετίες της “προόδου”

Της φτάνουν αυτά

- β) δύο συμπληρώματα-αντικείμενα (το ένα σε αιτιατική το άλλο σε γενική ή και τα δύο σε αιτιατική) και τότε λέγεται **δίπρωτο**

π.χ. **Του** ζήτησα **χρήματα** (Ζήτησα από αυτόν χρήματα)

Έσπειρε **τον κήπο (με)** λαχανικά

Η γειτονιά της Φιντάν

Μένω στον Κολωνό έξι χρόνια. Όταν πρωτοβρέθηκα εδώ μου φάνηκε πως δεν ήμουν στην Αθήνα αλλά στην επαρχία. Όχι βέβαια η Λένορμαν και η Λεωφόρος Αθηνών, αλλά οι μικροί δρόμοι με τη λίγη κίνηση και τα χαμηλά σπίτια, κυρίως γύρω από τους δυο λόφους, του Σκουζέ και του Κολωνού. Όταν βραδιάζει, οι δρόμοι σιγά σιγά αδειάζουν κι η ζωή μεταφέρεται μέσα στα σπίτια και στην οικογένεια. Από τα φωτισμένα παράθυρα των χαμηλών σπιτιών βλέπεις ζωντανές εικόνες οικογενειακής ζωής.

Ίσως γιατί η έξοδος είναι πολυτέλεια για τις οικονομικές δυνατότητες των γειτόνων μου, το χειμώνα ο κόσμος έξω είναι λίγος, ακόμα και στις πλατείες. Με τις μεγάλες ζέστες, όμως, που έτσι κι αλλιώς δεν γίνεται να μείνει σπίτι, οι ψατταριές και οι πιτσαριές γύρω από τις τρεις πλατείες —Αγ. Κωνσταντίνου, Αγ. Μελέτη και Πανταζοπούλου— γεμίζουν από οικογένειες με πιτσιρίκια. Γύρω στις 10 το βράδυ, πάντως οι περισσότεροι παίρνουν το δρόμο για το σπίτι.

Τα παιδιά που έβλεπα όταν πρωτοήρθα να παίζουν στις παιδικές χαρές και στα προαύλια των εκκλησιών έχουν μεγαλώσει και περιπλανιούνται αναζητώντας καινούρια στέκια. Το φαστφουντάδικο που άνοιξε δεν μπόρεσε να εξυπηρετήσει αυτό το σκοπό κι οι νέοι στράφηκαν προς τα παραδοσιακά σουβλατζιδικά. Άλλοι χώροι που μαζεύονται νέοι είναι το Καφέ και το Καφέ Μπαρ στην Αγίου Μελετίου, η ταβέρνα-καφέ πάνω στο Λόφο Σκουζέ, και το Καπράλος Καφέ, πάνω στο Λόφο του Κολωνού. Από την άλλη πλευρά του Λόφου του Κολωνού, στον πεζόδρομο, υπάρχουν δυο συμπαθητικά μαγαζιά, το καφέ Ντομενίκι και απέναντι η πάμπ Μικύ. Και πλάι στο Λόφο Σκουζέ βρίσκεται η ταβέρνα Συμπόσιο με θαλασσινά, μακαρονάδες και κρέπες.

Εκτός από τις δροσερές βόλτες στους λόφους, ένα άλλο ευχάριστο διάλειμμα μέσα στη βδομάδα είναι οι λαϊκές αγορές. Κάθε Πέμπτη, η οδός Χιμάρας γεμίζει χρώματα και ζωντάνια. Άντρες μελαμψοί κουβαλάνε σακούλες με ψώνια, γυναίκες με μαντήλες και σαρί, με χαρακτηριστικά σλάβικα και με χρώματα της ανατολικής πλευράς της Μαύρης Θάλασσας, τριγυρίζουν και διαλέγουν φρούτα και λαχανικά. Οι ήχοι από διάφορες ξένες γλώσσες μπλέκονται με μπόλικά ελληνικά με αλβανική προφορά και με τις φωνές των μανάβηδων, συνθέτοντας μια αρμονική μελωδία.

Διάβασα ότι ο Κολωνός ήταν κάποτε το μέρος όπου μαζεύονταν οι εργάτες για να βρουν δουλειά, επειδή στην περιοχή ήταν συγκεντρωμένες πολλές βιομηχανίες. Σήμερα υπάρχουν κάμποσες βιοτεχνίες, αποθήκες διάφορων ειδών και καταστήματα πώλησης αυτοκινήτων και ανταλλακτικών. Ο Κολωνός είναι πάντα μια εργατική συνοικία. Αρκεί να υπάρχει δουλειά.

Φιντάν Ογιά

Από το περιοδικό «Δρομολόγια», τεύχος 1

Η γειτονιά της Φιντάν

1. Διαβάστε προσεκτικά τι γράφει η Φιντάν Ογιά για τη γειτονιά της και συμπληρώστε τις προτάσεις που ακολουθούν.

Η Φιντάν μένει εδώ και

Όταν περπατάς στους μικρούς δρόμους με τη λίγη κίνηση και τα χαμηλά σπίτια νομίζεις ότι

Το καλοκαίρι οι ψησταριές και οι πιτσαρίες στις πλατείες

.....

Στη λαϊκή αγορά κάθε Πέμπτη η Φιντάν βλέπει άντρες

να κουβαλάνε γυναίκες

..... να τριγυρίζουν και να

διαλέγουν φρούτα και λαχανικά.

Ο Κολωνός ήταν κάποτε το μέρος

Σήμερα υπάρχουν εκεί

.....

2. Γράφετε κι εσείς ένα άρθρο σαν αυτό της Φιντάν για τη γειτονιά σας. Τα τρία καλύτερα της τάξης σας θα δημοσιευτούν στη σχολική εφημερίδα ενός σχολείου που βρίσκεται σε μια γειτονιά μακριά από τη δική σας. Μην ξεχάσετε να πείτε:

- πού είναι η γειτονιά σας
- πόσο καιρό μένετε εσείς σ' αυτή
- πώς είναι το χειμώνα και πώς το καλοκαίρι
- πού δουλεύει ο κόσμος αλλά και πού διασκεδάζει
- ό,τι άλλο θέλετε

3. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα στα υπογραμμισμένα ρήματα του άρθρου της Φιντάν και να πείτε αν αυτά τα ρήματα είναι μονόπρωτα ή δίπρωτα;

Θυμηθείτε ότι ένα ρήμα μπορεί να χρειάζεται:

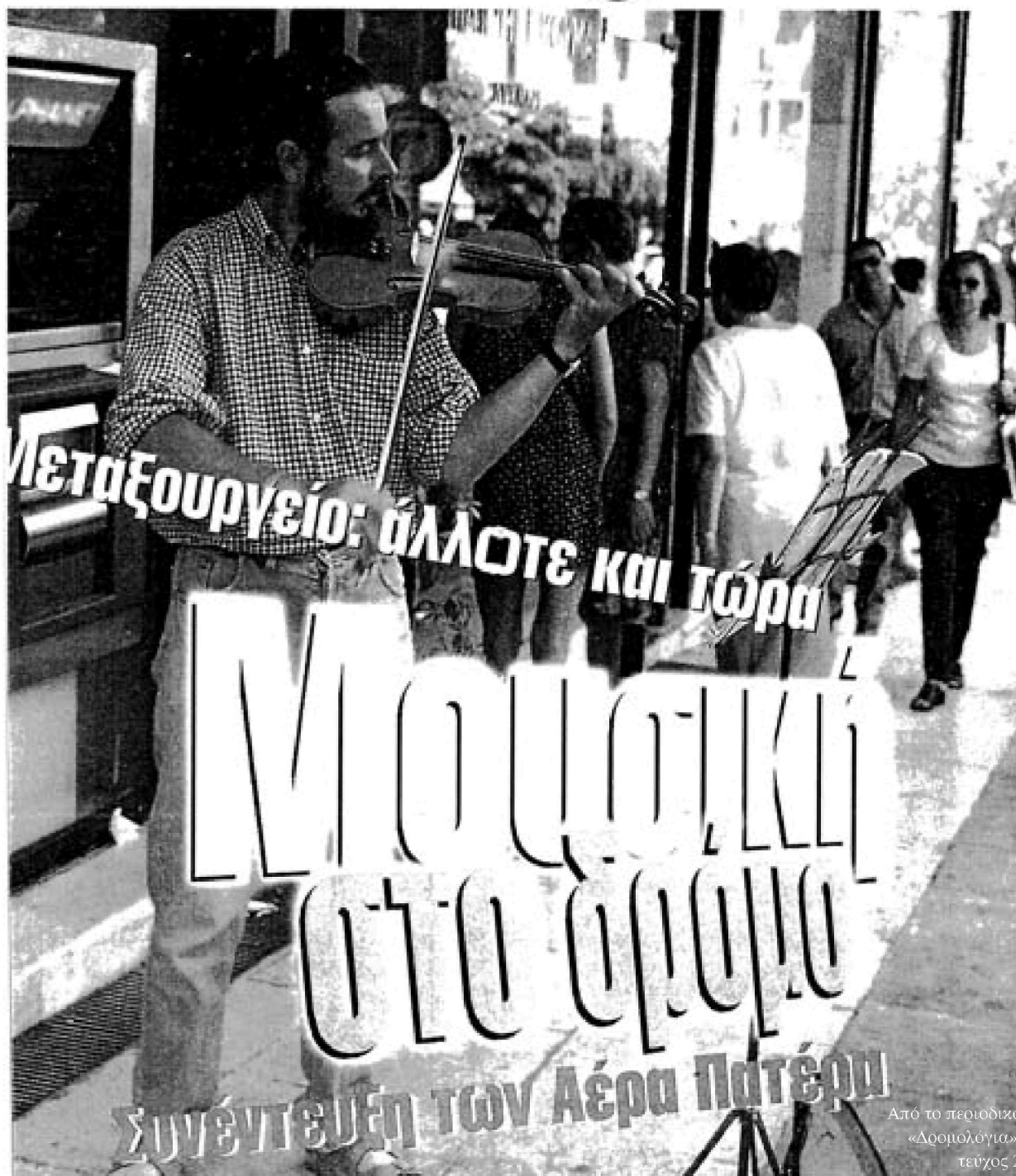
- α) μόνο ένα συμπλήρωμα-αντικείμενο (σε αιτιατική ή σε γενική) και τότε λέγεται **μονόπρωτο**
π.χ. Παίρνω **το δρόμο** για το σπίτι
Της φτάνουν αυτά
- β) δύο συμπληρώματα-αντικείμενα (το ένα σε αιτιατική το άλλο σε γενική ή και τα δύο σε αιτιατική) και τότε λέγεται **δίπρωτο**
π.χ. **Μου** είπε ψέματα
Ο κύριος Αλευρόπουλος **μας** διδάσκει **πληροφορική**

4. Στο κείμενο συναντάμε τις λέξεις που βρίσκονται αριστερά ή δεξιά στον παρακάτω πίνακα. Μπορείτε να συμπληρώσετε τις λέξεις που λείπουν σ' αυτό τον πίνακα;

αναζητώ	
περιπλανιέμαι	
	εξυπηρέτηση
	δουλειά
	βράδυ
μπλέκομαι	
	μεταφορά
	ζέστη
αγοράζω	
χαίρομαι	
	προφορά
φωνάζω	

Δρομολόγια

ΜΗΝΙΑΙΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΔΡΟΜΟΥ

Μεταξουργείο: άλλοτε και τώρα

Μουσική
στο όριο

Συνέντευξη των Αέρα Πατέρα

Από το περιοδικό
«Δρομολόγια»,
τεύχος 2

Όλα είναι

δρόμος

Ο Βλάσης είναι ένας από τους μουσικούς των δρόμων της Αθήνας. Με το βιολί του χρωματίζει την γκριζο πόλη, όχι μόνο για να βγάλει τα προς το ζην, αλλά κι επειδή του αρέσει αυτό που κάνει. Σπουδάζει στο ωδείο εδώ και 13 χρόνια και, καθώς έχουν των πραγμάτων, φέτος παίρνει το πτυχίο του. Μελετάει σκληρά κάθε μέρα και όπως λέει, αν ήξερε πόσες δυσκολίες και αντιξοότητες έκρυβε το βιολί, πάλι ...το βιολί θα διόλεγε.

Αν λοιπόν κάποιο Σάββατο πρωί βρεθείτε στο Κολωνάκι, στην καρδιά της πλατείας, τεντώστε τα αυτιά σας. Αγνοήστε για λίγο το βουητό των αυτοκινήτων και της πολυκοσμίας και ταξιδέψετε στο θαυμαστό κόσμο του Μότσαρτ, του Μπαχ, του Βιβάλντι και του Μπετόβεν.

Δραμελόγια: Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι ο δρόμος είναι εύκολη υπόθεση, επειδή δεν είναι κανένα σφεντάκι στο κεφάλι σου. Είναι αλήθεια;

Βλάσης: Οχι καθόλου. Στην πραγματικότητα υπάρχουν πολλά προβλήματα. Για ξεκίνημα, το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα είναι οι μαγαζάτορες. Είναι αδίστακτοι και το θέλουν όλα όσα τους τακτοποιούνται σε ο ήχος του βιολιού και οποιαδήποτε οργάνου τους εναντίει τους σπάει τα νύχια. Αυτό όμως δεν ακούει, επειδή πρώτον δεν ακούγεται πολύ, δεύτερον συνήθως η αλληλεγγύη σκεπάζει κατά το ήμισυ τον ήχο του οργάνου και τρίτον τώρα όλα τα μαγαζά έχουν μουσική, οπότε μέσα δεν ακούγεται τίποτα.

Δραμελόγια: Γιατί βγήκες στο δρόμο;

Βλάσης: Για δύο λόγους που θεωρώ εξίσου σοβαρούς. Καταρχάς, δενήναι μεγάλος το βιολί και κό-

μπος πάρα πολύ να παίξω μπροστά σε κοινό. Οπότε, λίγο μόνο στο δρόμο θα ανεβίσω. Ο δεύτερος λόγος είναι οικονομικός. Επειδή είμαι μεγάλος, είναι δύσκολο να διδάξω σε κωδία. Κι αυτό που κάνω με βοηθάει πάρα πολύ. Παίζω και για έναν σκύλο λίγο. Επειδή παλεύω στο δρόμο δηλαδή, θεωρώ ότι «Όλα είναι δρόμοι», όπως λέει και ο Γιαννίλης Βούλγαρης. Τώρα, όπως στο δρόμο, υπάρχουν δύο περιπτώσεις. Ή θα αλληλεγγύεις ή θα γίνεις κοροϊφός, εντός ορισμένου όμως γιατί κανένας δεν είναι σφεντάκι.

Εκτός αυτού, πιστεύω ότι οι περισσότερες εκδηλώσεις θα έπρεπε να γίνονται στο δρόμο, όπου οι καφέδες δίνουν ηλεκτρά και δίνουν ήχο ήθελαι κι ήμα θέλει. Κι αν ο δρόμος αποκτάσει περισσότερη γραμμάτιση, μουσικότητα και παλμολογία, τότε θα έπρεπε αυτή η γκριζοκίτριση και θα χαίρονταν όλοι περισσότερο.

της Ελένης Μάρκου

Δραμελόγια: Ποιος σκύλος έβλεπε κι μουσική μεταξύ σας;

Βλάσης: Υπάρχουν δύο λογίαι ηλικιωμένοι μουσικοί. Αυτοί που κατά κάποιο τρόπο κοροϊεύουν τον κόσμο, δηλαδή παίζουν συνήθως το ίδιο και το ίδιο κομμάτι. Αν και δεν είναι πολλοί αυτοί. Και υπάρχουν και οι μουσικοί που παίζουν μέτρια. Καταλάσσω τον ταυτό μου στη μετρονότια. Είναι στιγμές που παίζω καλά κι άλλες που δεν παίζω, γιατί ήμυ κοροϊφάει. Αλλά προσπαθώ να είμαι ανεπίσης να βγάλω τον καλύτερο εαυτό μου. Με τίποτα δεν θέλω να κοροϊφώ τον κόσμο. Το να κόνεις κάτι που δεν σ' αρέσει μόνο για το λεφτά είναι ζήτημα για είναι τον ίδιο. Καλύτερα να το παρατήσεις και να φύγεις. Όσο για τους συνοδολογούς μουσικούς, υπάρχει ένας άγραφος νόμος δεν υπάρχουν πολλές διαμάχες. Συνήθως υπάρχει συνοδολογία.

Δραμελόγια: Αν έπαινες μια δουλειά με καλό λεφτά...

Βλάσης: Πάνι δεν θα άρνηται ο δρόμο. Με τίποτα. Τον αγαπάω. Γιατί δρόμος κυρίως μουσική είναι σαν όσους κυρίως πουλάει.

Όλα είναι δρόμος

1. Διαβάστε τη συνέντευξη του Βλάση και διαλέξτε τη σωστότερη απάντηση

Ο Βλάσης παίζει βιολί στο δρόμο

- α. για να ζήσει
- β. γιατί ντρέπεται τον κόσμο
- γ. για να ζήσει αλλά και επειδή του αρέσει αυτό που κάνει

Ο Βλάσης παίζει στο βιολί

- α. ελληνικά τραγούδια
- β. ελληνικά και ξένα τραγούδια
- γ. κλασική μουσική

Ο Βλάσης

- α. σπούδαζε βιολί 13 χρόνια μέχρι να πάρει το πτυχίο του
- β. σπουδάζει εδώ και 13 χρόνια βιολί αλλά δεν έχει πάρει ακόμα πτυχίο
- γ. δε σπουδάζει στο ωδείο γιατί προτιμάει να μελετάει μόνος του

Οι μαγαζάτορες λένε ότι ενοχλούνται από το βιολί του Βλάση γιατί

- α. ακούγεται πολύ
- β. ο θόρυβος του δρόμου σκεπάζει τον ήχο του
- γ. θα προτιμούσαν ένα οποιοδήποτε άλλο μουσικό όργανο

Οι μουσικοί των δρόμων συνήθως

- α. συνεργάζονται μεταξύ τους και δεν τσακώνονται
- β. παίζουν όλο το ίδιο κομμάτι
- γ. είναι κουρασμένοι και δεν παίζουν καλά

2. Η συνέντευξη του Βλάση, του μουσικού των δρόμων, σας έκανε εντύπωση και θέλετε να γράψετε στην εφημερίδα του σχολείου σας λίγα λόγια γι' αυτόν για να ενημερώσετε κι άλλους συμμαθητές σας για τους μουσικούς των δρόμων.

Δίνετε κι εσείς ένα τίτλο στο άρθρο σας και, στη συνέχεια, γράφετε το κείμενό σας (150 περίπου λέξεων) για να παρουσιάσετε το Βλάση (ποιος είναι, πού ζει, τι κάνει και γιατί, ποια είναι τα πιο σημαντικά προβλήματά του).

3. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα στα υπογραμμισμένα ρήματα της συνέντευξης του Βλάση και να πείτε αν αυτά τα ρήματα είναι μονόπτωτα ή δίπτωτα;

Θυμηθείτε ότι ένα ρήμα μπορεί να χρειάζεται:

- α) μόνο ένα συμπλήρωμα-αντικείμενο (σε αιτιατική ή σε γενική) και τότε λέγεται **μονόπτωτο****

*π.χ. Πάλι δε θα άφηνα **το δρόμο***

Δεν του μοιάζει

- β) δύο συμπληρώματα-αντικείμενα (το ένα σε αιτιατική το άλλο σε γενική ή και τα δύο σε αιτιατική) και τότε λέγεται **δίπτωτο****

*π.χ. Ο ήχος του βιολιού **τού** σπάει **τα νεύρα***

*Η ξεναγός **μας** έδειξε **τον ποταμό** της πόλης*

Οι πεζόδρομοι της πόλης

του Ρόμπερτ Κόουλι ΛΟΝΔΙΝΟ

Αν και δεν κάνει ακόμα πολύ κρύο, σιγά-σιγά τα χριστουγεννιάτικα φώτα ανάβουν στην πόλη κι αυτό με κάνει πάντα να χαίρομαι. Μου αρέσει το πλήθος που μαζεύεται στα μαγαζιά. Υπάρχουν κάποιοι που εκνευρίζονται όταν κυκλοφορούν ανάμεσα στον κόσμο, αλλά εμένα δεν με πειράζει. Προτιμώ να με σπρώχνουν και να υποφέρω λίγο. Και ο εμπορικός δρόμος Όξφορντ Στριτ προς τα τέλη του Δεκέμβρη είναι ό,τι καλύτερο: Δεν μπορείς να στρίψεις, οι πορτοφολάδες στέκονται σε κάθε γωνία, ο κόσμος βρίζει, καβγάδες, άγχος, σκουπίδια, βρομιά, θόρυβος, εγωιστική συμπεριφορά, ιδρωμένοι στις ουρές των μαγαζιών... Αχ, τι ωραία! Ήταν λίγο παράξενη εκείνη η Κυριακή πριν δύο εβδομάδες όταν πήγα να κάνω τα ψώνια μου. Εδώ και δυο τρία χρόνια τα καταστήματα είναι ανοικτά την Κυριακή. Συνήθως μόνο τα ΙΧ απαγορεύεται να κυκλοφορούν στην Όξφορντ Στριτ, αλλά εκείνη την ημέρα δεν επιτρεπόταν κανένα όχημα. Κανονικά αυτό θα έπρεπε να είναι ευχάριστο, αλλά για κάποιο λόγο ήταν καταθλιπτικό. Όλα φαίνονταν μικρά και επιφανειακά. Τα μεγάλα κόκκινα λεωφορεία δεν περνούσαν. Μέσα στη σιωπή, το παιδρό πλήθος κινιόταν χωρίς άγχος, σαν σε γλυκό όνειρο. Αν το καλοσκεφτεί κανείς, όλες οι περιοχές στο κέντρο του Λονδίνου που έχουν πεζοδρομηθεί έχουν καταντήσει απαίσιες. Περιοχές που κάποτε ήταν ζωντανές κι ωραίες ή ακόμα και εναλλακτικές, με την πεζοδρόμηση που έγινε σκόπιμα έχασαν το χρώμα τους. Γέμισαν τουρίστες, τουριστικά μαγαζιά και κιτς διακοσμήσεις. Κυριάρχησε η μετριότητα και η προσποίηση. Πρόκειται για περιοχές που οι γνήσιοι Λονδρέζοι δεν πάνε ποτέ τους. Την ώρα που προσπαθούμε να σώσουμε την πόλη μας από τα ΙΧ και τη ρύπανση γενικότερα, ας σκεφτούμε ότι η πεζοδρόμηση δεν είναι πάντα η καλύτερη λύση. Πολλές φορές μπορεί να καταστρέψει ακριβώς αυτήν την ανθρώπινη ζωτάνια που θέλει να προστατέψει.

Από το περιοδικό «Δρομολόγια», τεύχος 4

Οι πεζόδρομοι της πόλης

1. Το κείμενο που έχετε μπροστά σας είναι ένα μικρό κομμάτι από αυτό που έγραψε ο Βρετανός Ρόμπερτ Κάουλι για τους δρόμους του Λονδίνου τα Χριστούγεννα. Θέλετε να δώσετε τη δική σας συνέχεια (έως 200 λέξεις) και μετά να τη συγκρίνετε με ολόκληρο το κείμενο του Κάουλι;

2. Τώρα που έχετε ολόκληρο το κείμενο του Κάουλι, απαντήστε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ)

α. Ο Ρόμπερτ Κάουλι αγαπάει τα Χριστούγεννα αλλά δεν του αρέσει η πολυκοσμία	
β. Τα Χριστούγεννα στο Λονδίνο τα καταστήματα είναι ανοιχτά και τις Κυριακές	
γ. Στην Όξφορντ Στριτ συνήθως δεν κυκλοφορεί κανένα όχημα	
δ. Στον Ρόμπερτ Κάουλι δεν αρέσουν οι πεζόδρομοι, οι τουρίστες και τα τουριστικά μαγαζιά	

3. Στην περιοχή σας γιορτάζεται μια μεγάλη γιορτή (μπορεί να είναι το καρναβάλι τις Απόκριες) και βλέπετε πολλές αλλαγές στους δρόμους, στα μαγαζιά αλλά και στα πρόσωπα των ανθρώπων. Παίρνετε το ημερολόγιό σας και γράφετε ένα κείμενο 150 περίπου λέξεων για ό,τι σας φαίνεται διαφορετικό και σας κάνει εντύπωση.

4. Στο κείμενο συναντάμε τα σύνθετα ρήματα υποφέρω και επιτρέπω που έχουν πρώτο συνθετικό τις προθέσεις υπό και επί. Μπορείτε να χωριστείτε σε δύο ομάδες και να βρείτε μερικά ακόμα ρήματα με πρώτο συνθετικό αυτές τις προθέσεις. Αν δε βρίσκετε πολλά, δεν πειράζει. Το λεξικό μπορεί να σας βοηθήσει.

5. Μπορείτε να βρείτε λέξεις που έχουν σχέση με την πόλη και τη ζωή σ' αυτή και που αρχίζουν από τα γράμματα της λέξης "ΚΟΣΜΟΣ";

Κ _____

Ο _____

Σ _____

Μ _____

Ο _____

Σ _____

Δρομολόγια

ΜΗΝΙΑΙΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΔΡΟΜΟΥ

Αποσπάσματα από άρθρο της προηγούμενης ενότητας
στη σελίδα 68

ΚΟΥΡΙΕΡ, ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

του Γρηγόρη Νιάκα

«Σήμερα ήταν μια πολύ δύσκολη μέρα. Από το πρωί είχα να αντιμετωπίσω, εκτός από τη φάτσα του αφεντικού, πενήντα πέντε αποστολές από τη μια άκρη της Αθήνας στην άλλη, τρεις ταρίφες που πήγαν να με φάνε λάχανο, ένα καταραμένο ψωφόκρυστο, μια μικρή βροχούλα, ένα ατελείωτο μπουτιλιάρισμα, τα φανάρια που είναι παρεξηγημένα μαζί μου –αφού κάθε φορά που τα πλησιάζω γίνονται κόκκινα– δύο Ζητάδες που μαρσάρανε χωρίς προφανή λόγο δίπλα στα αυτιά μου, μια γιαγιούλα που σιχάθηκε τη ζωή της αποφασίζοντας να περάσει απέναντι χωρίς να κοιτάξει αν έρχομαι εγώ ή οποιοσδήποτε άλλος, έναν επίμονο πωλητή Ξυστό, ένα χαλασμένο ασανσέρ, μια χθεσινή τυρόπιτα 350 δραχμών, δύο δικαιολογημένα φάσκελα από ΙΧήδες, ένα μπλόκο, το οποίο απέφυγα, το χρόνο που με κυνηγάει, τριάντα δύο λακκούβες και τέλος το γραμμάτιο της πάγιας που εδώ και μια βδομάδα διαμαρτύρεται στην εσωτερική τσέπη του φλάιν...».

(Απόσπασμα από το άρθρο «Είναι χαρά», στο φανζίν «Εν κινήσει», σελ. 8, τεύχος τριτά, Άνοιξη 1998, τιμή 80χ. τζάμπα)

Κούριερ, διανομείς, εξωτερικοί συνεργάτες

1. Συζητήστε στην τάξη για τα προβλήματα που αντιμετώπισε μέσα σε μια μέρα ο διανομέας του άρθρου. Νομίζετε ότι αυτή είναι μια συνηθισμένη μέρα στη ζωή του; Ποιοι είναι οι κίνδυνοι αυτού του επαγγέλματος;
2. Γυρίζετε στο σπίτι αφού είδατε ή ακούσατε να συμβαίνουν στους δρόμους της περιοχής που μένετε κάποια πράγματα δυσάρεστα (ένα ατύχημα, ένας καυγάς...). Παίρνετε το ημερολόγιό σας προσπαθώντας να χαλαρώσετε και γράφετε τι έγινε.
3. Στην εφημερίδα του σχολείου σας γίνεται ένα αφιέρωμα στα δύσκολα επαγγέλματα που κάνει κάποιος συνήθως στους δρόμους των μεγάλων πόλεων (π.χ. οδοκαθαριστής, πλανόδιος πωλητής, πλανόδιος καλλιτέχνης...)
Διαλέγετε ένα από αυτά και γράφετε ένα σύντομο άρθρο (200 περίπου λέξεων) για τις δυσκολίες και τους κινδύνους αλλά και τα πλεονεκτήματα που μπορεί να έχει αυτό το επάγγελμα.
4. Συζητώντας μέσα στην τάξη τι είχε να αντιμετωπίσει ο διανομέας του άρθρου, έχετε βρει τα αντικείμενα του ρήματος αυτού. Μπορείτε να τα γράψετε και να αποφασίσετε αν το ρήμα είναι μονόπτωτο (έχει δηλαδή μία πτώση ως συμπλήρωμα) ή δίπτωτο (έχει δύο πτώσεις ως συμπλήρωμα).

Θυμηθείτε ότι συχνά έχουμε δύο ή περισσότερα αντικείμενα στην ίδια πτώση που συνδέονται μεταξύ τους (μπορεί να συνδέονται και με κόμματα) αλλά συμπληρώνουν με τον ίδιο τρόπο το ρήμα κι έτσι είναι σαν να έχει το ρήμα μόνο ένα αντικείμενο.

*π.χ. Πολλές πινακίδες στους δρόμους των πόλεων τιμούν **πρόσωπα, θεότητες, τοποθεσίες, ιστορικά γεγονότα.***

Οι δρόμοι έχουν τη δική τους ιστορία

1. Διαβάστε με προσοχή το άρθρο και απαντήστε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ)

α. Γρύλλος ονομαζόταν ο γιος του Ξενοφώντα	
β. Η οδός Ζωναρά ονομάστηκε έτσι από το χορό Ζωναράδικο της Ηπείρου	
γ. Η πρώτη πινακίδα για δρόμους σχεδιάστηκε το 1883	
δ. Από τα 100 ονόματα προσώπων στις πινακίδες το 91% ανήκει σε άντρες	
ε. Οι ονομασίες των οδών διαιρούνται σε 5 μεγάλες κατηγορίες	
στ. Δύο από τις κατηγορίες αυτές είναι γεωγραφικά ονόματα και προσωπικότητες του 19ου αιώνα	
ζ. Στην Κυψέλη συναντάμε κυρίως ονόματα ελληνικών νησιών και Ελλήνων λογοτεχνών	
η. Υπάρχουν πολύ λίγες πινακίδες με ονόματα ζώων-φυτών	
θ. Το άρθρο έχει πάρει πολλά στοιχεία από το βιβλίο «Οδωνυμικά» των Μάρω Βουγιούκα και Βασίλη Μεγαρίδη	

2. Χωρίζετε σε ομάδες των δύο ατόμων, περπατάτε σε διαφορετικά σημεία της περιοχής όπου μένετε και συγκεντρώνετε όσες περισσότερες ονομασίες πινακίδων μπορείτε. Προσπαθείτε ακόμα να τις κατατάξετε στις 5 κατηγορίες που διαβάσατε στο ρεπορτάζ.

Στη συνέχεια όλες οι ομάδες παρουσιάζετε στην τάξη τα αποτελέσματα της έρευνάς σας και προσθέτετε τα νούμερα για καθεμιά από τις 5 κατηγορίες.

Αν θέλετε μπορείτε να φτιάξετε κι εσείς πίνακες με ποσοστά, όπως αυτοί που βλέπετε στο ρεπορτάζ των Δρομολογίων. Για παράδειγμα, αν στις 40 ονομασίες οι 20 είναι πρόσωπα μπορείτε να βρείτε εύκολα στις 100 ονομασίες πόσα είναι πρόσωπα.

Το ίδιο κάνετε και για τις άλλες κατηγορίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ

Νούμερο	Ποσοστό
1	Πρόσωπα
2	Γεωγραφικά
3	Αφηρημένες έννοιες
4	Ζώα-Φυτά
5	Διάφορα

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΟΝΟΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Νούμερο	Ποσοστό
1	Μυθολογικά πρόσωπα
2	Αρχαία πρόσωπα και ομάδες
3	Βυζαντινά πρόσωπα και ομάδες
4	Μεσαιωνικά
5	Πρόσωπα εποχής τουρκοκρατίας
6	Προσωπικότητες 19ου αιώνα
7	Σύγχρονοι

3. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα διαλέγει ένα μόνο πρόσωπο ή γεωγραφικό όνομα από τις ονομασίες δρόμων που συγκέντρωσε, βρίσκει λίγες πληροφορίες και τις παρουσιάζει στην τάξη.

4. Το άρθρο έχει τίτλο «Οι δρόμοι έχουν τη δική τους ιστορία» και μας θυμίζει το τραγούδι του Μάνου Λοΐζου «Ο δρόμος είχε τη δική του ιστορία».

Αν θέλετε, μπορείτε να το βρείτε, να το ακούσετε στην τάξη και να γράψετε τους στίχους του.

5. Στο άρθρο που διαβάσατε είναι υπογραμμισμένα τα αντικείμενα-συμπληρώματα μερικών ρημάτων. Ψάξτε να τα βρείτε, αφού θυμηθείτε ότι:

το αντικείμενο συμπληρώνει το ρήμα και συνήθως απαντάει στην ερώτηση «τι;».

π.χ. Ο λοχαγός Βάιλερ σχεδιάζει την πρώτη **πινακίδα**.

Τι σχεδιάζει; Αντικείμενο: την (πρώτη) πινακίδα

Γράφει ο
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ
ΨΙΛΙΚΑ ΕΙΔΗ

Τα περιστέρια της πολυκατοικίας

Το πρώτο περιστέρι που ήρθε σ' αυτό που λέω αυλή μου, ήταν βιαστικό και πεινασμένο και έψαχνε απειγνωσμένα να βρει κάτι να τσιμπήσει. Πήγα και του έφερα λίγο ρύζι. Δεν κατάλαβε την κίνησή μου και κάθθηκε στους αιθέρες. Την άλλη μέρα στο μέρος που είχα αφήσει το φαγητό, ήρθαν καμιά δεκαριά και εν ριπή οφθαλμού εξαφάνισαν το ρύζι. Κι έτσι άρχισε η επικοινωνία μας. Το φαγητό που περίσσευε γινόταν τροφή για τα πουλιά. Έτσι μείωσα την ποσότητα των σκουπιδιών μου και γλίτωσα από τις ενοχές μου για το φαγητό που πέταγα. Παράλληλα είχα εκπληρώσει κι ένα παλιό μου παιδικό όνειρο: Να έχω κάποιο κατοικίδιο ζώο στη ζωή μου. Η έλλειψη σταθερής κατοικίας δε μου επέτρεπε τέτοιες πολυτέλειες.

Βέβαια κατά την πάγιά μου συνήθεια, έκανα κάτι που δεν το επέτρεπε η ηθική της πολυκατοικίας. Τα περιστέρια ήταν μιστά γιατί αμόλαγαν ξεδιάντροπα τις κουτσουλιές τους στα μπαλκόνια τους και σ' αυτοκίνητά τους. Κι όπως είναι γνωστό η περιθάλψη κακοποιού τιμωρείται. Κατά διαστήματα αφενδόνιζαν διάφορα αντικείμενα εναντίον του κοπαδιού μου, που όπως ήταν εξοικειωμένο με τους διωγμούς, έφευγε και ξαναγύριζε με την ίδια πάντα ορμή και βιασύνη. Η τροφοδοσία τους γινόταν με υποδειγματική συνέπεια σε καθημερινή βάση, πράγμα που πολλαπλασίασε τις επισκέψεις τους. Ένα μεσημέρι γυρίζω και βρίσκω ένα περιστέρι νεκρό. Σκέφτηκα γεράματα και δεν έκανα δεύτερη σκέψη. Στο δεύτερο νεκρό περιστέρι που βρίσκω άρχισα να ανησυχώ. Την τρίτη φορά βλέπω ένα περιστέρι σε κακό χάλι που δεν μπορούσε να πετάξει. Σκέφτηκα να το πάω σε κάποιο κτηνίατρο, αλλά εκείνη τη στιγμή ήρθε ένα άλλο περιστέρι, που μάλλον πρέπει να ήταν αρσενικό αν κρίνουμε από το μέγεθός του. Άρχισαν να φιλιούνται και ήταν σαν το αρσενικό να προσπαθούσε να βγάλει κάτι με το ράμφος του από το στόμα του θηλυκού. Εκείνη άνοιξε τη φτερούγα της, τον αγκάλιαζε σαν να ήθελε να τον κρατήσει για πάντα, για να της δώσει ζωή. Κάποιο τρέξιμο με υποχρέωσε να φύγω από το σπίτι. Όταν γύρισα το περιστέρι ήταν νεκρό.

Υ.Γ. Η συγγραφή αυτού του κομματιού διακόπηκε από ένα τρομερό καυγά δυο γυναικών της πολυκατοικίας για το γνωστό Casus Belli των ενοίκων. Το πέταγμα σκουπιδιών από τους αποπάνω στους αποκάτω. Οι βρισιές είχαν όλη τη γνωστή γκάμα. «Είσαι βρώμα», «Εγώ βρώμα; Εσύ είσαι βρώμα που δηλητηριάζεις τα περιστέρια με παντικοφάρμακο».

Από το περιοδικό «Δρομολόγια», τεύχος 8

Τα περιστερία της πολυκατοικίας

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο και απαντήστε.
 - α. Τι καταφέρει ο Π. Κοροβέσης ταΐζοντας τα περιστερία;
 - β. Γιατί τα περιστερία ήταν μισητά σε μερικούς κατοίκους της πολυκατοικίας;
 - γ. Ποιο ήταν το τέλος πολλών από τα περιστερία που τάιζε ο Π. Κοροβέσης;
 - δ. Ποιος ήταν υπεύθυνος για το θάνατό τους και πώς το έμαθε ο Π. Κοροβέσης;

2. Στην εφημερίδα του σχολείου σας γίνεται μια μικρή έρευνα για τα ζώα που συναντάει κανείς στις πόλεις και σας ζητούν να γράψετε ένα κείμενο. Εσείς φτιάχνετε ένα κατάλογο με τα ζώα που μπορεί να δει κανείς σε μια μεγαλούπολη, μιλάτε για τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίζουν και, στη συνέχεια, γράφετε για μια προσωπική εμπειρία που είχατε με ένα από αυτά.
Μην ξεχάσετε να βρείτε έναν τίτλο και να βάλετε μερικές φωτογραφίες, για να κάνετε πιο «ζωντανό» το άρθρο σας.

3. Στο κείμενο διαβάζουμε «...καμιά δεκαριά περιστερία εξαφάνισαν το ρύζι».
Η λέξη εξαφανίζω αρχίζει με την πρόθεση εκ (εξ).
Μέσα στο κείμενο υπάρχουν κι άλλες τέτοιες λέξεις. Μπορείτε να τις βρείτε;
4. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα στα υπογραμμισμένα ρήματα του κειμένου και να πείτε αν αυτά τα ρήματα είναι μονόπτωτα ή δίπτωτα;

Θυμηθείτε ότι ένα ρήμα μπορεί να χρειάζεται:

- α) μόνο ένα συμπλήρωμα-αντικείμενο (σε αιτιατική ή σε γενική) και τότε λέγεται **μονόπτωτο**
π.χ. Η τροφοδοσία των περιστερών πολλαπλασίασε **τις επισκέψεις τους**
Δεν ήθελα να το πω. **Μου** ξέφυγε
- β) δύο συμπληρώματα-αντικείμενα (το ένα σε αιτιατική το άλλο σε γενική ή και τα δύο σε αιτιατική) και τότε λέγεται **δίπτωτο**
π.χ. Δεν **της** επιτρέπουν **τα κατοικίδια**
Η οδηγός **μάς** έδειξε **την παλιά γέφυρα** της πόλης

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ:

- Είναι αμέσως
- Είναι το πιο ευέλικτο μέσο μεταφοράς
- Παρέχει παντού
- Μεταφέρεται εύκολα πάνω από σκάλες, πεζοδρόμια και πε-
(δόμενους)
- Βελτιώνει από τα πιο αερόδια αθλήματα. Γεμνάει κυρίως
το καρδιασπασμικό σύστημα και τρέχει μέσα των ποδιών
- Λειτουργεί με ανανεώσιμα καύσιμα (αέρας)

Πηγή: Γαλλικός εφέδω του ποδηλάτου

πο γρήγορα, ενώ στην πραγματικότητα αποξενώνεται και γίνεται ανταγωνιστικός με τους γύρω σου. Εξάλλου, νομίζω ότι υπάρχει και το ζήτημα του κατά πόσο συμβάλλει ο καθένας στη διαμόρφωση και την προστασία του περιβάλλοντος.

Αρωμολόγια: Πώς αντιμετωπίζουν τους ποδηλάτες οι ελληνικές οδηγίες

Γ. Μακρόπουλος: Νομίζω ότι, τουλάχιστον μέσα στην πόλη, αντιμετωπίζουν το ποδήλατο πιο προσεκτικά απ' ό,τι το μηχανάκι, γιατί το βλέπουν λιγότερο ανταγωνιστικά. Μάλλον αναγνωρίζουν το εύθραστο του συστήματος και φοβούνται περισσότερο μήπως κτυπήσουν.

Αρωμολόγια: Κάποιοι αποκαλούν τους ποδηλάτες ρομαντικούς και γραφικούς...

Γ. Μακρόπουλος: Θα έπρεπε να σκεφτούν τι κάνουν οι ίδιοι για να αλλάξουν τη ζωή τους. Όποιος παίρνει το ποδήλατό του και βγαίνει έξω, αυτενεργεί, αποφεύγει τη ρουτίνα και την τυποποίηση. Αν η συνειδητοποίηση του προβλήματός και η προσπάθεια επίλυσής του με κάποιον γραφικό και ρομαντικό, εγώ προσωπικά δεν το εκλαμβάνω ως μορφή.

Οι μετρήσεις δείχνουν ότι οι ποδηλάτες έχουν στο αίμα τους μικρότερο ποσοστό μονοξειδίου του άνθρακα από τους επιβάτες λεωφορείων, τους οδηγούς Ι.Χ. και τους πεζούς, επειδή μένουν λιγότερο χρόνο μέσα στην κυκλοφορία και κατά συνέπεια αναπνέουν λιγότερο μολυσμένο αέρα.

Ελλάδα και Ελβετία είναι οι μόνες χώρες στην Ευρώπη που απαιτούν δύο κυκλοφορίες ποδηλάτου.

Ποδήλατο στην πόλη

Για τον Αλέκη, ποδηλάτη της φωτογραφίας, το κράνος και η μάσκα είναι απαραίτητα εξαρτήματα. «Η κίνηση στην Αθήνα σήμερα με ποδήλατο είναι ρίσκο. Δεν αποτελεί πρόταση αλλά πρόκληση και θαρραλέο μοζ, που έχει στέρα την κατάργηση των αυτοκινήτων στο κέντρο της πόλης. Τμη δικαίωμα να επιμένω ότι οι συνθήκες κυκλοφορίας και ζωής είναι απαράδεκτες. Κανονικά και οι πεζοί θα έπρεπε να κυκλοφορούν με μάσκες. Είναι σε χειρότερη θέση από τούς τους ποδηλάτες, έτσι εκτεθειμένοι που κυκλοφορούν. Υπάρχουν μέρες, κυρίως τώρα που ανοίγει ο καιρός, που οι θρόνοι είναι σαν θύλακοι πετρίων. Μιαжды να γίνεται μια διαμαρτυρία στην Αθήνα όπως εκείνη που έγινε στη Γαλλία, όπου μια μέρα τα χρόνια κανένα αυτοκίνητο δεν κινείται στις μεγάλες πόλεις. Θα βοηθούσε στη συνειδητοποίηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η πόλη μας».

Ένας ποδηλάτης καταναλώνει 15 θερμίδες ανά χιλιόμετρο και κιλό.

Ποδήλατο στην πόλη

1. Διαβάστε με προσοχή το άρθρο και απαντήστε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ)

α. Όταν οι δρόμοι δεν είναι αρκετοί, τα αυτοκίνητα χρησιμοποιούν και τα πεζοδρόμια	
β. Ένα καλό ποδήλατο είναι αρκετά ακριβό	
γ. Κανένα ποδήλατο δεν είναι πάρα πολύ ακριβό	
δ. Ο Γιώργος Μακρόπουλος είναι μέλος του συλλόγου «Φίλοι του ποδηλάτου»	
ε. Ο σύλλογος «Φίλοι του ποδηλάτου» δανείζει ποδήλατα ενημερώνει και διοργανώνει εκδρομές με ποδήλατα	
στ. Ο Γ. Μακρόπουλος αποφεύγει να οδηγεί αυτοκίνητο γιατί θέλει να κόψει το κάπνισμα	
ζ. Οι Έλληνες οδηγοί είναι το ίδιο απρόσεκτοι με τα ποδήλατα και τα μηχανάκια	
η. Οι ποδηλάτες αναπνέουν λιγότερο μολυσμένο αέρα γιατί δε μένουν πολύ χρόνο μέσα στην κυκλοφορία	

2. Η σχολική σας εφημερίδα κάνει ένα αφιέρωμα στα μεταφορικά μέσα που συναντάει κανείς σε μια μεγαλούπολη και η τάξη σας πρέπει να παρουσιάσει δύο άρθρα με 150 λέξεις το πολύ το καθένα, όπου θα παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του αυτοκινήτου και του ποδηλάτου.

Χωρίζετε σε δύο ομάδες, και συγκεντρώνετε στοιχεία από το άρθρο που διαβάσατε αλλά προσθέτετε κι άλλα δικά σας.

Αν συμπληρώσετε τους πίνακες που ακολουθούν θα είναι πιο εύκολο.

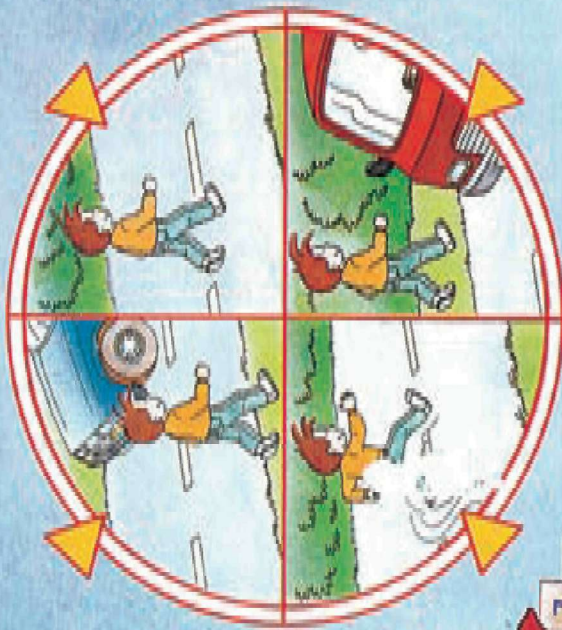
3. Με βάση τα αποτελέσματα από την προηγούμενη δραστηριότητα συζητήστε στην τάξη ποιο από τα δύο μεταφορικά μέσα θα προτιμούσατε εσείς, αν ζούσατε σε μια μεγάλη πόλη, και ψηφίστε για να δείτε πόσοι από τους συμμαθητές σας συμφωνούν και πόσοι διαφωνούν με τη δική σας γνώμη.

4. Στο κείμενο συναντάμε τις σύνθετες λέξεις *διασχίζω* και *μεταφέρω*, που έχουν πρώτο συνθετικό τις προθέσεις *διά* και *μετά*. Μπορείτε να χωριστείτε σε δύο ομάδες και να βρείτε μέσα στο κείμενο αλλά και σε άλλα κείμενα ή στο λεξικό μερικές ακόμα λέξεις με πρώτο συνθετικό αυτές τις προθέσεις. Κερδίζει η ομάδα που θα βρει τις περισσότερες.

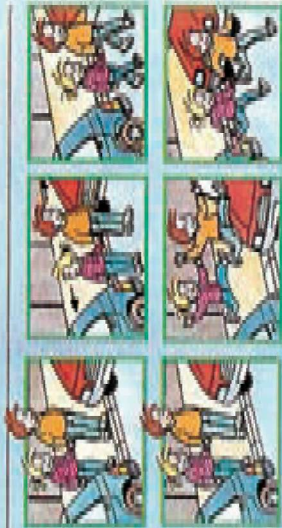
6

Χωριστήρι με γλάστρα κίεμα το νεροπαιδιου οτις εσκιβες μου ο Πουκ Βολιζας
οιεντα και με κοκοριες ο' αυτις μου κίερα απροσπαγίετα.

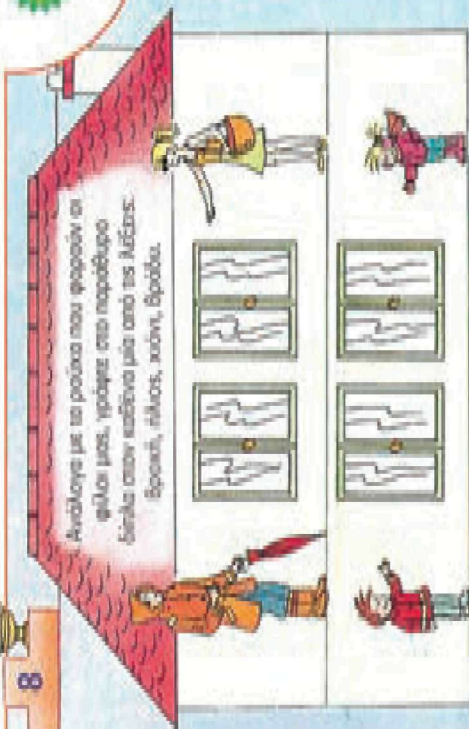
7

Χωριστήρι με γλάστρα
τα 3 κίεμας μου βίε-
κίεμα τον Πουκ και τη
Αίσα να βίεκαίεμα με
αυτις μου κίεμα
αυτις μου κίεμα
αυτις μου κίεμα

8

Αυτις μου με τα ποταμα μου ποταμα
επιλοι μου, ποταμα μου ποταμα
Σίεμα μου κίεμα μου και τα Αίεμα:
Βίεμα, κίεμα, κίεμα, βίεμα.

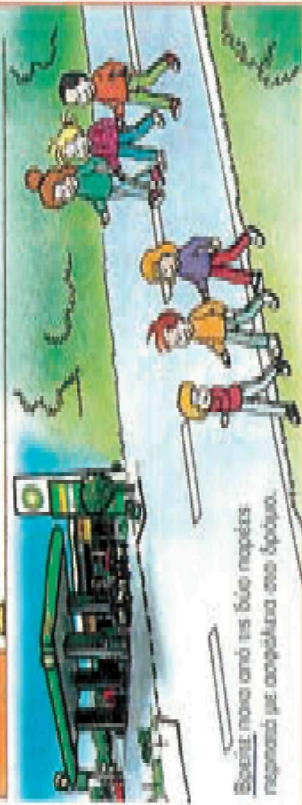
9

Βίεμα μου ποταμα
μου κίεμα μου και
επιλοι μου κίεμα
να ποταμα.

10

Βίεμα μου και τα βίεμα
νεροτα με αυτις μου κίεμα.

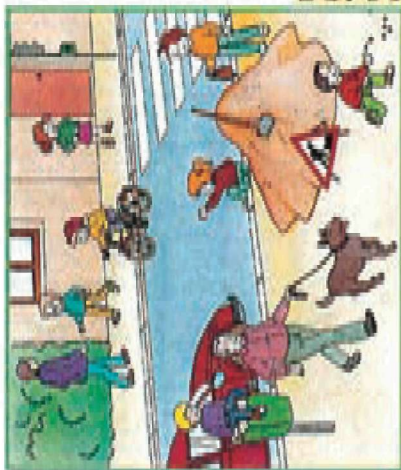

by

Αναπτύσσετε ομαδικά;

1 Για να γίνουν οι Παιλι οι καλύτεροι, πρέπει να εκπαιδευτούν στην εργασία. Πρέπει να βοηθηθούν από τους γονείς, αλλά και να εκπαιδευτούν στην εργασία τους οι εκπαιδευτικοί τους εκπαιδευτικοί.

2 Η Τροχιά καλύτερα είναι όταν του εκπαιδευτικού με τη βοήθεια του Παιλι. Ο Τροχιά είναι εκπαιδευτικός και καλύτερος των εκπαιδευτικών, ενώ ο Μανώλης είναι με τους άλλους του εκπαιδευτικού.

Για να εκπαιδευτούν οι εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του Παιλι:

- εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, αλλά και του εκπαιδευτικού
- αλλά και να εκπαιδευτούν, εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού
- εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού

3

Ο Παιλι μπορεί να εκπαιδευτεί μόνο με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού. Σε αυτή την περίπτωση, ο εκπαιδευτικός μπορεί να εκπαιδευτεί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού.

5

Εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού.

6

Μόνο στα παιδιά 4 οι Παιλι είναι σωστά.

Top

7

Το μόνο που είναι σωστό είναι ότι οι εκπαιδευτικοί είναι σωστά. Οι εκπαιδευτικοί είναι σωστά, ενώ οι εκπαιδευτικοί είναι σωστά.

8

Εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού.

9

Ο εκπαιδευτικός με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, εκπαιδευτικοί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού.

10

Η μόνη που Παιλι είναι σωστή, ενώ οι εκπαιδευτικοί είναι σωστά, ενώ οι εκπαιδευτικοί είναι σωστά.

Κώδικας οδικής κυκλοφορίας της ΒΡ

Δέκα ερωτήσεις

1. Χωριστείτε σε δύο ομάδες, ακολουθήστε τις οδηγίες του φυλλαδίου και προσπαθήστε να κάνετε όσο το δυνατόν λιγότερα λάθη.

Απαντήσατε σωστά;

2. Η κάθε ομάδα γράφει σύντομες απαντήσεις για την καθεμιά από τις 10 ερωτήσεις, όπως στο παράδειγμα:

1. Για να φτάσει ο Πολ στο καλάθι των αχρήστων, πρέπει να παρακάμψει το βουναλάκι από χώμα, βαδίζοντας στην εσωτερική πλευρά του πεζοδρομίου.

3. Αφού γράψετε και τις 10 απαντήσεις, συγκρίνετέ τις με αυτές του φυλλαδίου.
Συζητήστε στην τάξη για τα αποτελέσματα του μικρού Διαγωνισμού της ΒΡ.
Κερδίζει η ομάδα που έκανε τα λιγότερα λάθη και έδωσε τις καλύτερες εξηγήσεις.

4. Μπορείτε να βρείτε τα αντικείμενα στα υπογραμμισμένα ρήματα του κειμένου;

Θυμηθείτε ότι το αντικείμενο μπορεί να είναι και ολόκληρη πρόταση

π.χ. Μόνο με το Γρηγόρη, το πράσινο ανθρωπάκι, μπορούν να περάσουν οι πεζοί.

(Τι μπορούν; Αντικείμενο: να περάσουν)

Η ΠΟΛΙΣ

Είπες: «Θα πάγω σ' άλλη γη, θα πάγω σ' άλλη θάλασσα.
Μια πόλις άλλη θα βρεθεί καλλίτερη από αυτή.
Κάθε προσπάθειά μου μια καταδίκη είναι γραφτή·
κ' ειν' η καρδιά μου-σαν νεκρός-θαμένη.
Ο νους μου ως πότε μες στον μαρασμόν αυτόν θα μένει.
Όπου το μάτι μου γυρίσω, όπου κι αν δω
ερείπια μαύρα της ζωής μου βλέπω εδώ,
που τόσα χρόνια πέρασα και ρήμαξα και χάλασα».

Καινούριους τόπους δεν θα βρεις, δεν θάβρεις άλλες θάλασσες.
Η πόλις θα σε ακολουθεί. Στους δρόμους θα γυρνάς
τους ίδιους. Και στες γειτονιές τες ίδιες θα γερνάς
και μες στα ίδια σπίτια αυτά θ' ασπρίζεις.
Πάντα στην πόλι αυτή θα φθάνεις. Για τα αλλού-μη ελπίζεις-
δεν έχει πλοίο για σε, δεν έχει οδό.
Έτσι που τη ζωή σου ρήμαξες εδώ
στην κόχη τούτη την μικρή, σ' όλην την γη την χάλασες.

Κ.Π. Καβάφης
εκδ. ΙΚΑΡΟΣ

Η πόλις

1. Διαβάστε το ποίημα και απαντήστε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ).

α. Στο ποίημα ο ποιητής φαίνεται να μιλάει σε ένα άλλο πρόσωπο	
β. Αυτό το δεύτερο πρόσωπο δε θέλει να φύγει από την πόλη όπου μένει γιατί πιστεύει πως είναι η καλύτερη	
γ. Το δεύτερο πρόσωπο νιώθει να μαραζώνει στην πόλη όπου μένει	
δ. Ο ποιητής ενθαρρύνει το συνομιλητή του να ταξιδέψει και να βρει καινούργιους τόπους και άλλες θάλασσες	
ε. Ο ποιητής πιστεύει ότι το δεύτερο πρόσωπο θα νιώθει μαραζωμένο σε κάθε πόλη	

2. Η εφημερίδα του σχολείου σας κάνει ένα μικρό αφιέρωμα στον Κ. Π. Καβάφη κι εσείς πρέπει να γράψετε ένα σύντομο κείμενο γι' αυτόν και την πόλη όπου έζησε. Μπορείτε να παρουσιάσετε στην τάξη τα στοιχεία που βρήκατε.

3. Θέλετε να αλλάξετε το ποίημα σαν να μιλάτε γι' αυτό στο διπλανό σας; Μπορείτε να συνεχίσετε όπως στο παράδειγμα:

Ο ποιητής μάς λέει ότι το δεύτερο πρόσωπο είπε ότι θα πάει σ' άλλη γη,

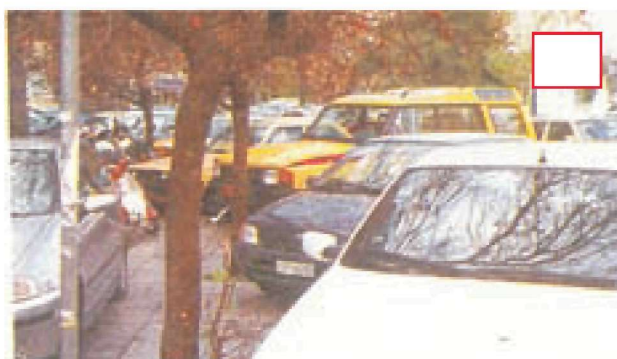
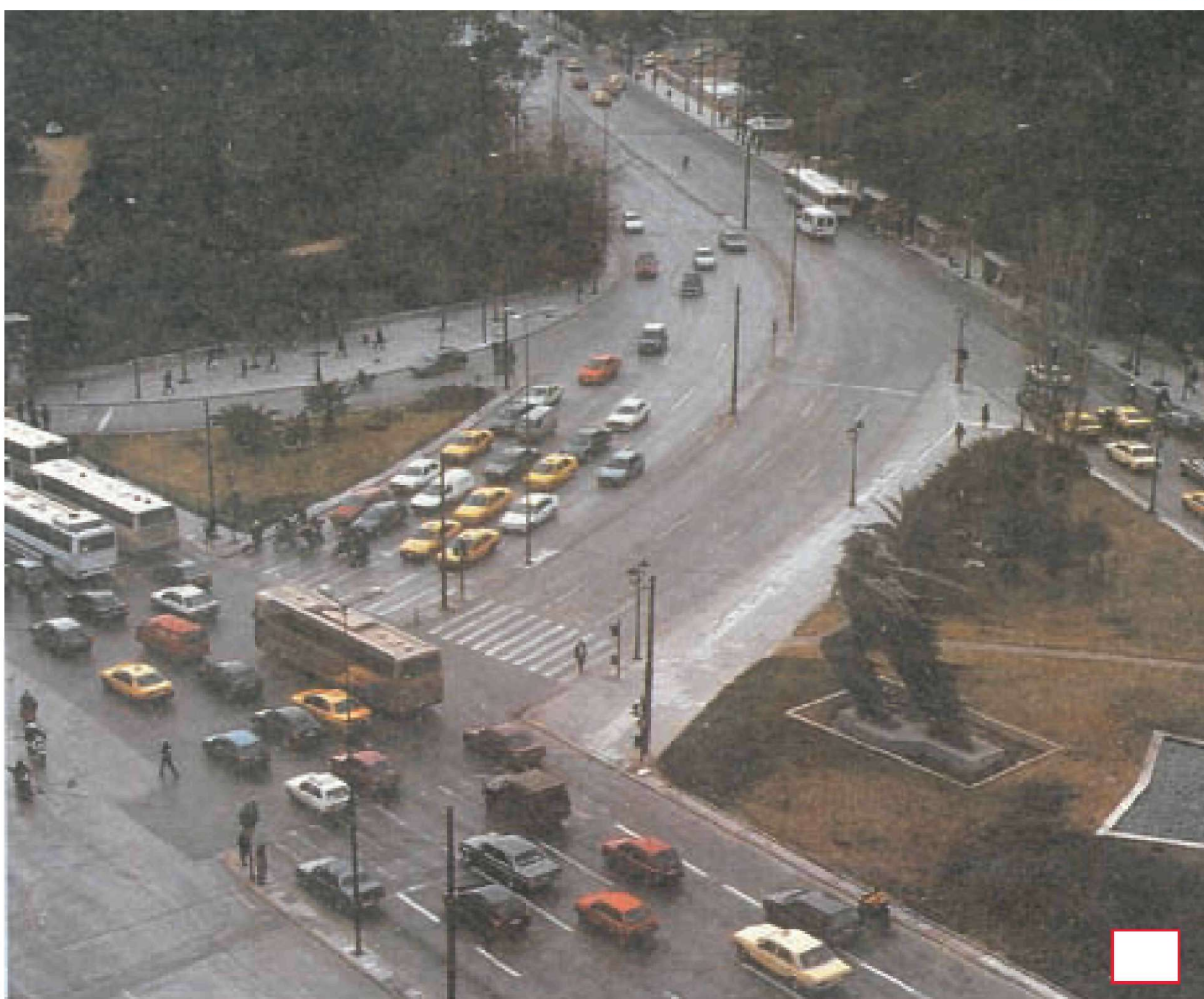
.....

.....

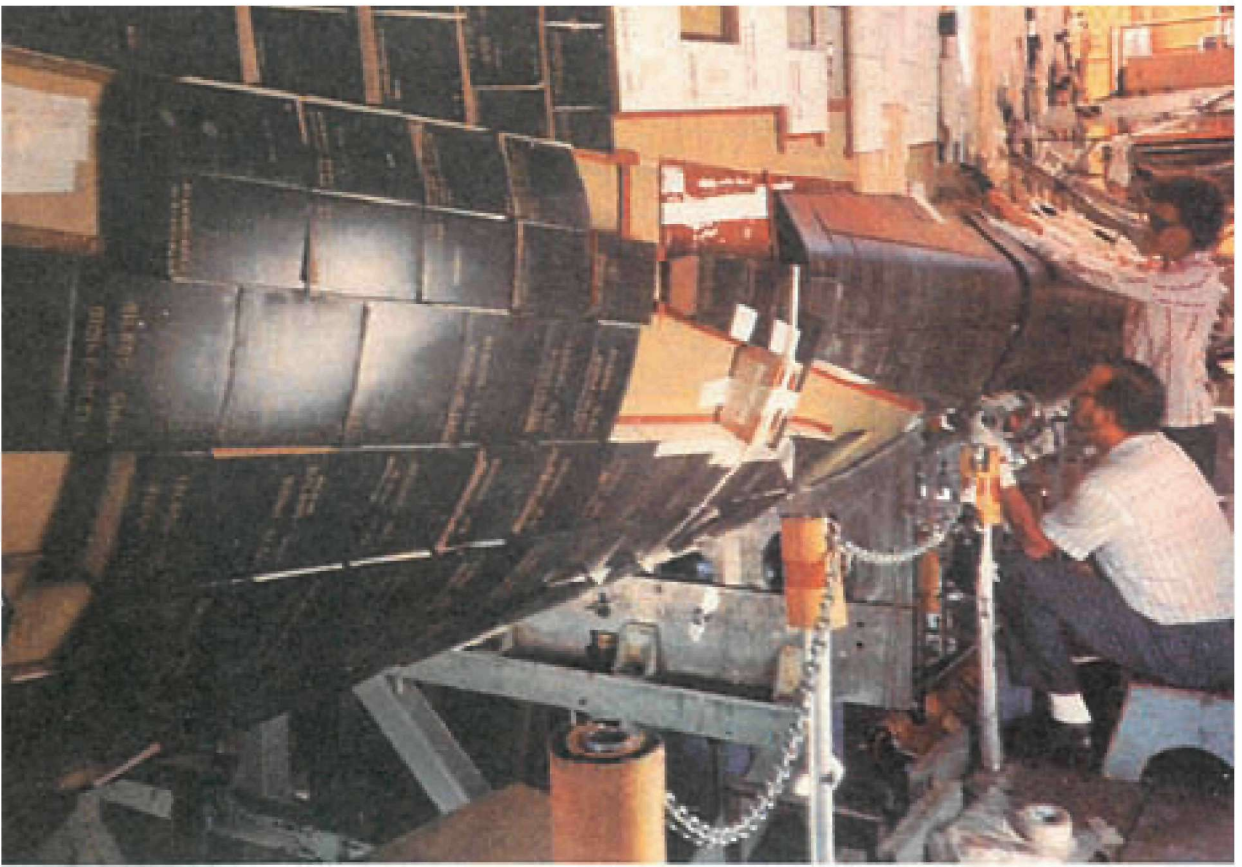
Στη συνέχεια ο ποιητής λέει ότι το δεύτερο πρόσωπο δε θα βρει καινούργιους τόπους, ούτε άλλες θάλασσες. Η πόλη θα τον ακολουθεί

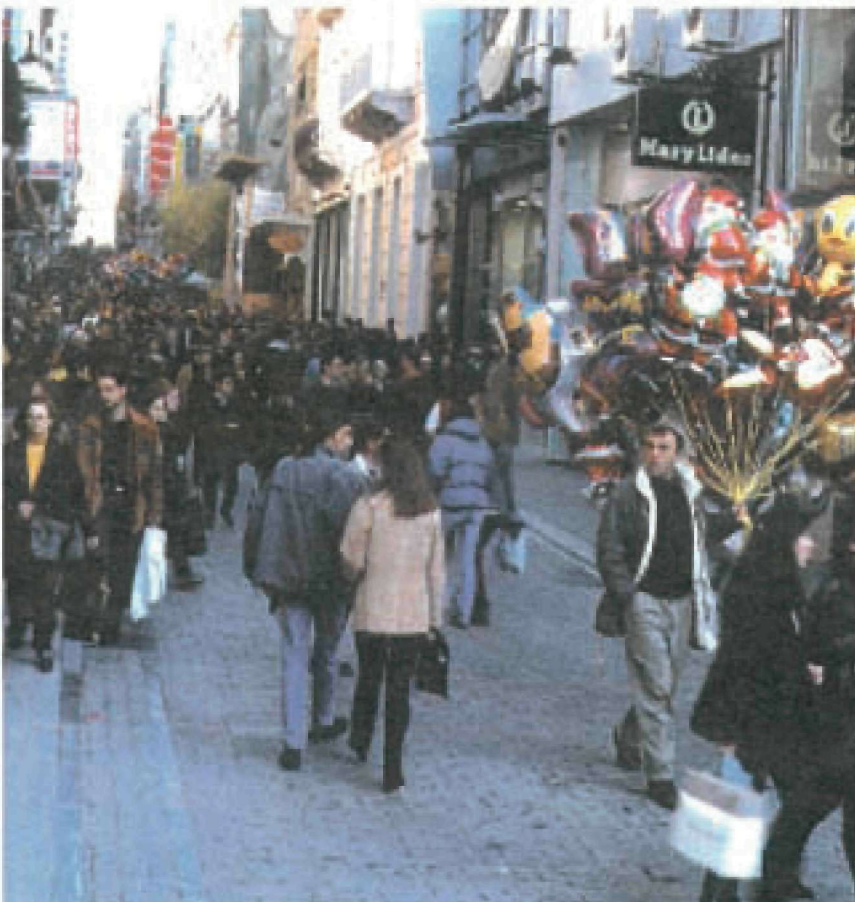
.....

.....

«Με ένα λεωφορείο όλοι τριγυρνάμε μέσα στην πόλη»
Σχολικό βιβλίο για τα μειονοτικά Δημοτικά σχολεία της Θράκης.
ΟΑΕΒ

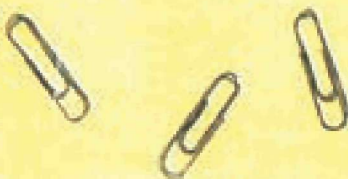

3 Τώρα που μάθατε πώς είναι μια πόλη μπορείτε να φτιάξετε κι εσείς τη δική σας φανταστική πόλη. Θα χρειαστείτε:

- Ένα μεγάλο κομμάτι κόντρα πλακέ ή πολύ σκληρό χαρτόνι.

- Κουτιά από παπούτσια, φάρμακα κ.ά.
- Κομμάτια χρωματιστό χαρτόνι, μαρκαδόρους, κόλλες και ψαλίδια.

Πάνω στο κόντρα πλακέ τοποθετήστε όλα τα κτίρια που θέλετε να έχει η πόλη σας. Συζητήστε κι αποφασίστε για την καλύτερη θέση τους. Χρωματίστε τα σπίτια, τα πάρκα κι οτιδήποτε άλλο θέλετε.

Με ένα λεωφορείο όλοι τριγυρνάμε μέσα στην πόλη

1. Κοιτάξτε προσεκτικά τις εικόνες και προσπαθήστε να τις ταιριάξετε με τα σχόλια που ακολουθούν, βάζοντας τα σωστά νούμερα στα άδεια κουτάκια των εικόνων.

Πολλοί μετακινούνται από το σπίτι τους σε ένα άλλο μέρος της πόλης με το λεωφορείο.

1

Για να χτιστεί μια κατοικία εργάζονται άνθρωποι με διάφορες ειδικότητες: μπετατζήδες, σοβατζήδες, πολιτικοί μηχανικοί, αρχιτέκτονες, ελαιοχρωματιστές, εργολάβοι, χτίστες, υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι και άλλοι.

2

Στα εργοστάσια δουλεύουν πολλοί άνθρωποι: εργάτες, μηχανολόγοι, λογιστές, καθαριστές, οδηγοί και πολλοί άλλοι. Αυτοί που ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή των προϊόντων είναι οι εργάτες.

Στα εργοστάσια χρησιμοποιούνται διάφορες μηχανές. Μερικές είναι πολύπλοκες, άλλες όχι. Διευκολύνουν τη δουλειά των εργατών και έτσι παράγονται πιο γρήγορα τα προϊόντα.

3

Στις σύγχρονες μεγάλες πόλεις, δύο προβλήματα ταλαιπωρούν συχνά τους κατοίκους: το κυκλοφοριακό και η μόλυνση του περιβάλλοντος. Το πρόβλημα της κυκλοφορίας αναφέρεται στη δυσκολία των κατοίκων να μετακινηθούν από ένα σημείο της πόλης σε ένα άλλο. Ο αέρας που αναπνέουμε στην πόλη μολύνεται από τα καυσαέρια που βγάζουν τα αυτοκίνητα και τα εργοστάσια.

4

Το λεωφορείο συνεχίζει τη διαδρομή του στο κέντρο της πόλης. Περνάει από την αγορά.

5

Η ΛΕΩΦΟΡΟΣ

6

2. Τα σχόλια που διαβάσατε για τις εικόνες του βιβλίου δε σας ικανοποιούν και θέλετε να τα αλλάξετε. Κοιτάζετε πάλι τις εικόνες και προτείνετε στους συγγραφείς του βιβλίου τα δικά σας σχόλια.

3. Στο τέλος του βιβλίου μαθαίνετε πώς μπορείτε να φτιάξετε τη δική σας πόλη. Χωριστείτε σε δύο ομάδες, ακολουθήστε τις οδηγίες και ...καλή επιτυχία!

4. Μιλάτε στο τηλέφωνο με ένα φίλο σας που μένει σε άλλη περιοχή και του λέτε για τις πόλεις που φτιάξατε στο σχολείο. Εκείνος σας λέει ότι θα ήθελε να φτιάξουν τέτοιες πόλεις και στο δικό του σχολείο και σας παρακαλεί, αφού τα υπεραστικά κοστίζουν, να του γράψετε ένα γράμμα με όλες τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να βοηθήσουν αυτόν και τους συμμαθητές του.

5. Γράφετε το γράμμα στο φίλο σας (150 λέξεις περίπου), όπου του εξηγείτε βήμα βήμα ό,τι κάνατε για να φτιάξετε την πόλη σας. Μπορείτε να ξεκινήσετε κάπως έτσι:

Στην αρχή ψάξαμε για ένα μεγάλο κομμάτι κόντρα πλακέ ή πολύ σκληρό χατόνι. Τελικά βρήκαμε και προτιμήσαμε το κόντρα πλακέ.

6. Στο κείμενο συναντάμε τις σύνθετες λέξεις **εργολάβοι**, **ηλεκτρολόγοι**, **μηχανολόγοι**.

Χωριστείτε σε τρεις ομάδες και βρείτε κι άλλες σύνθετες λέξεις, κρατώντας σταθερό το πρώτο συνθετικό.

Κερδίζει η ομάδα που θα βρει τις περισσότερες.